A°. 1862. N°. 80. Woensdag 8 October. Elfde Jaargang.

JAVA-BODE.

NIEUWS-, HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERL.-INDIE.

Abonnementsprijs per half jaar.
Voor *Batavia* . . . . *f* 12,50.
„ *Java* . . . . „ 15,—.
„ de *Buitenbezittingen* . . . . . . „ 17,50.
„ *Nederland* . . . . „ 22,50.
De betaling geschiedt vooruit — Brieven franco.

Hoofd-Bureau: te *Batavia* bij H. M. VAN DORP; **Agenten:** te *Samarang*, DE GROOT, KOLFF & Co. en G. C. T. VAN DORP; te *Soerabaija*, LE ROY & Co.; te *Pasoeroean*, WEIJERMANS & Co.; te *Cheribon*, BLOK & Co.; te *Tagal*, Mevr. de Wed. G. M. VAN DORT; te *Madioen*, C. A. VAN DER VOORT; te *Padang*, VAN ZADELHOFF & FABRITIUS; te *Amboina*, A. HARMSEN & Co.; te *Makassar*, W. EEKHOUT & Co., en voor *Nederland*, J. NOORDENDORP, Pijpenmarkt te *Amsterdam*.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, vóór posttijd.

Prijs der Advertentiën.
Voor de vijf woorden . . . . *f* 0,50.
„ idem bij eerste of meerdere herhaling „ 0,25.
Behalve het Zegel voor den Lande.
Advertentiën voor de **Mail-Editie** dezelfde prijs.
Inzending der Advertentiën op den dag der uitgave vóór 12 uur.

Bij deze Courant behoort een
BIJVOEGSEL.

Sluiting der Mail,
op Dingsdag den 14den October.

Vendutiën.

Donderdag 9 October
Voor het kommissiehuis van van Riet en Wijnveldt.
en
Hout veiling door Cassalette & Co.
Vrijdag 10 October
Voor het Kollegie van Boedelmeesteren.
en
Voor het kommissiehuis van Cassalette & Co.
en
's Avonds Boeken-Vendutie in de Harmonie, door H. M. van Dorp.
Zaturdag 11 October
Suikerveiling in het Vendu-Lokaal.
Maandag 13 October
Voor het sterfhuis van den heer Hanibals.
Dingsdag 14 October
Voor het kommissiehuis van Beynon Hamacher & Co.
Woensdag 15 October
Voor het woonhuis van den heer Zeis door van Slooten Morgan & Co.
en
Voor het kommissiehuis van Gebrs. Roselje & Co.
Donderdag 16 October
Voor het woonhuis van den heer Droop, door Schreuder en van der Crab.
en
Hout-Vendutie door John Pryce & Co.
Vrijdag 17 October
Voor het kommissiehuis van van den Biesen en Modderman.
en
Gouvernements Kruidnagelen in het Vendu-Lokaal.
Zaturdag 18 October
Veiling in het Vendu-Lokaal.

ADVERTENTIEN

Getrouwd:
GERHARD HERMAN MIESEGAES
en
LOUISE ELISABETH PRINS.
BATAVIA, 30 September 1862. (3527)

Getrouwd:
J. M. C. E. LE RUTTE,
Officier van gezondheid 2de klasse,
met
S. A. VISSCHER.
BATAVIA, 6 October 1862.
Eenige en algemeene Kennisgeving. (3520)

Bevallen van eene DOCHTER, *C. Th. Walkaar*, geliefde echtgenoot van
(3519) J. H. SIMON.
CHERIBON, 1 October 1862.

Bevallen van een' ZOON, *A. Stuffers*, geboren *Thorp*.
BATAVIA, 3 October 1862.
Eenige kennisgeving. (3496)

Bevallen van eene DOCHTER, *A. de Jonge*, geliefde echtgenoot van
(3525) M. C. VAN NOOIJEN.
BATAVIA, 8 October 1862.

VENDUTIE
op Donderdag den 9 October 1862,
voor het Commissiehuis van
Van Riet & Wijnveldt,
van:
P 17296 1 kist 50 ps. ADRIAN. ROODE CHITS.
AH&Z 11721 » Blaauwe Lemenias KAIN PANDJANGS 25 Corges.
WILSON 65177 1 kist Batik KAIN PANDJANGS 25 id.
WR&Co. 177 & 182 2 kisten 200 ps. Blaauwe NICANIAS.
alles min of meer door zeewater beschadigd.
B en F 1/50 50 Balen ieder inh. 20 ps. 4/4 DRILLS, 30 Yards.
beschadigd gelost uit het Ned. Schip ***Jan van Galen*** komende van Amsterdam.
Voorts:
10 Vaten Vleesch, 1 kist Prunes d'entes Teijssonneau, Dranken en Provisien. Papier, IJzerwaren, Aardewerk, etc., etc.
(3490)

OP DE VENDUTIE
van Donderdag den 9 dezer, bij
Van Riet en Wijnveldt,
zal worden verkocht:
Een partij Schalekampsche Provisiën,
als: BLIKKEN, VLEESCH en GROENTEN, flesschen BANKET en SUIKERWERK.
Deze zijn verdeeld in kleine gesorteerde Kavelingen dus zeer geschikt voor huishoudelijk gebruik. (3491)

HOUT-VENDUTIE
op Donderdag 9 October,
op het Heemradenplein,
door
CASSALETTE & C°.,
van
Balken, Dolken en Planken.
(3484)

VENDUTIE
op Vrijdag, 10 October,
voor het Commissiehuis van
Cassalette & Co.,
van LIJNWADEN, als:
HOOFDDOEKEN, SALEMPORIS, SHIRTINGS, DRILLS, enz., enz.
Porceleinen Serviezen, Provisiën, Dranken, enz., enz. (3502)

Op de Vendutie
van Vrijdag den 10 October 1862,
zullen alsmede worden verkocht:
1 kist fijne Heeren Hemden.
2 kisten Chenille Chals, Tafelkleeden, Reisdekens, enz.
1 factuur IJzerwerk, als: Slooten, enz.
1 factuur Schoenen en Laarsjes.
4 kisten Lucifers.
2 kisten fijn Speelgoed.
(3528) CASSALETTE & Co.

BOEKEN-VENDUTIE.
De ondergeteekende zal op
Vrijdag 10 October a.s.,
des avonds ten ***half acht ure.*** in een der Lokalen van de **HARMONIE**, publiek verkoopen:
Eene belangrijke collectie
BOEKWERKEN,
waaronder vele
Hollandsche Romans, l'Illustration compleet, enz., enz.
Verder:
Een stel *Wandkaarten* van SYDOW, een *Chineesch Schaakspel*, *Stereoskoopplaten*, *Gravures in Lijst*, enz., enz., enz.
De ***Catalogus*** wordt tijdig verzonden en is ***gratis*** verkrijgbaar.
(3489) H. M. VAN DORP.

Op de Avond-Vendutie van
Vrijdag 10 October
zal nog verkocht worden:
Een fraai Dubbelloops
JAGTGEWEER,
Photographische Albums,
VERWDOOZEN, Een REVOLVER,
Stereoscoop met Platen, Stereoscoopplaten van Londen.
EEN GOUDEN HOROLOGIE.
Koperen-, Zilveren- en Gouden Japansche muntstukken.
***Schiller's* en *Korner's* Werke,**
etc., etc.
(3521) H. M. VAN DORP.

Op Zaturdag den 11den October 1862,
zal te ***Bandong*** door tusschenkomst van het Vendukantoor alhier, publiek worden verkocht de INBOEDEL van wijlen de weduwe
J. L. DIEBEN,
bestaande uit:
een Woonhuis met pannen gedekt,
SPIEGELS, HANG- en TAFELLAMPEN, STOELEN, TAFELS-, GLAS- en AARDEWERK, en voorts wat verder te voorschijn zal worden gebragt.
De Agenten der Bataviasche Weeskamer te Bandong,
J. LUNENBURG.
(3480) J. R. KIMMEL.

VENDUTIE
op Woensdag, 15 October 1862,
zal in het Commissiehuis van
Gebrs. ROSELJE & Co.,
door belanghebbenden worden opgeveild:
1o.
De Boeken, op de Vendutie van 7 dezer wegens tijdgebrek, *niet opgeveild.*
2o.
ca. 10,000 p. Boedhi Radja Tafelrijst N°. 1.
„ 4,000 „ „ „ „ „ 2.
„ 2,000 „ Rijst N°. 3.
„ 8,000 „ Carga Rijst.
3o.
Een ERF bebouwd met een kapitaal Woonhuis
en ruime BIJGEBOUWEN, staande op ***Rijswijk***, en behoorende aan den Heer ***J. F. Heckler***.
4o.
diverse Effecten, t. w.:
10 Aandeelen in de Maatschappij tot bevordering van Mijnontginningen in N. I.

3	»	in de Koloniale	Zee- en Brand-Assurantie Maatschappijen.
3	»	» » Bataviasche	
3	»	» » 1e Ned. Ind.	
5	»	» » 2e »	

De MONSTERS der RIJST zijn te bezigtigen in genoemd Commissiehuis, alwaar ook de voorwaarden van derzelver Verkoop ter lezing liggen
Deze Veiling zal ten 10 ure aanvangen.
(3494) GEBRS. ROSELJE & Co.,

Op de Vendutie
van Woensdag 15 dezer,
zal mede worden verkocht:
5 Aandeelen in de Maatschappij tot bevordering van Mijnontginningen in Ned.-Indië.
5 Aandeelen in de N. I. Levensverzekering- en Lijfrente Maatschappij.
(3533) GEBRS. ROSELJE EN Co.

Op Zaturdag den 18den October 1862,
des ochtends ten 10 ure precies, zullen de Ondergeteekenden, in een der lokalen van het Vendu-Departement alhier, in het openbaar opveilen:
Een **ERF** bebouwd met een groot STEENEN WOONHUIS, en dito bijgebouwen, allen met PANNEN gedekt, gelegen in het Oosterveld, Blok L, deel 20, No. 148, buurt ***Kramat***, bij de Verponding geregistreerd onder No. 5981.
Dit perceel is verhuurd tot 1o Mei aanstaande aan den Heer J. J. MODDERMAN.
(3425) REIJNST & VINJU, qq.

Bij VAN DEN ABEELEN & C°.,
steeds voorhanden:
Puike Grasboter,
Gezouten Ossentongen (per stuk),
Amerikaansche Vruchten,
Jellies, Jams en Lobsters in blik,
Yorkschire en Westfaalsche Hammen,
Watercrackers, Fancy Beschuit,
Groenten en Vleesch in blikken, merk: *Alberdingh Thijn*, alsmede *Schalekamp*.
Diverse WIJNEN en LIKEUREN,
Allsopps Pale-Ale en verdere *Engelsche- en Hollandsche* BIEREN.
(3470)

MARMEREN VLOERSTEENEN,
van 10 tot 28 Rijnl. duimen,
benevens:
ronde en langwerpige Marmeren platen,
voor CONSOLES en TAFELS, zijn steeds te verkrijgen bij
(3469) HAAGER en SCHUURMAN,

VENDUTIE
op Maandag en Dingsdag, den 20sten en 21sten October 1862,
voor het WOONHUIS en het MAGAZIJN van den Heer
S. B. van Kleeff,
op ***Rijswijk***, door
JOHN PRYCE & Co.,
à 6 pCt. en 4 pCt. Vendusalaris,
van eenen netten en geheel nieuwen Inboedel,
drie span hardloopende PAARDEN, eene PALANKIJN eene MYLORD, een Amerikaansche WAGEN, een zoo goed als nieuwe BENDIE, STALGEREEDSCHAP, enz., enz.
En verder van:
Een groot factuur nieuwe en prachtige
MEUBELEN,
uit de FABRIEK van den ***Hofleverancier***
SIEM te *Amsterdam*,
waaronder:
drie Ameublementen met *Velours d'Utrecht* bekleed,
CONSOLES, BUFETTEN, TOILET TAFELS, MASSIEF MAHONIJHOUTEN KLEEDERKASTEN, SECRETAIRES, NEGEN TAFELS met Marmeren Bladen in verschillende soorten, KNAAPJES, SPIEGELS en SCHILDERIJEN, KROON- en HANGLAMPEN, PENDULES à voile.
Bronzen en andere étagère voorwerpen,
IJzeren Ledikanten met tuckers Matrassen,
Stereoscoop met 70 Platen,
HOLLANDSCH AARDEWERK,
Nieuwe Koperen en Blikken Keukengereedschappen,
Ham- en Vleeschketels,
Americaansche IJskist.
Eene partij
Electro PLEETWERK,
een Revolver GEWEER, twee Revolver PISTOLEN;
GLASWERK, TAFEL- en THEESERVIESEN, een klein factuur BEHANGSELPAPIER, TAPIJTEN, ALCATIEVEN, OVERLAND STOELEN, 50 stukken GORDIJNGOED, 2 kisten gegarandeerde PROVISIËN in blik, merk *Hoogenstraaten*, in kleine kavelingen voor huisselijk gebruik, enz, enz.
Daags te voren te bezigtigen.
Geene goederen kunnen worden bijgebragt. (3554)

BRANDON & C°.
hebben ontvangen, extra fraaije **effen** en **gecouleurde**
FIL D'ECOSSE,
HEEREN SOKKEN.
(3492)

PUIKE MANILLA SIGAREN,
Cortado's 2a à *f* 55,—.
(3501) VAN WALCHREN en VAN DORP.

ATTENTIE!

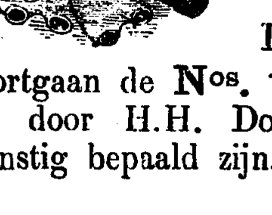

Wegens vertrek van BATAVIA naar SOERABAIJA, is het **Depôt van BRILLEN** aldaar gevestigd.
De Ondergeteekende blijft voortgaan de N^os. **van Brillen** te leveren, die door H.H. Doctoren voor den patient als dienstig bepaald zijn.
W. I. OLLAND,
Chronometer en Horologiemaker.
Adres: SOERABAIJA, ***Boomstraat.*** (3504)

VERKRIJGBAAR:
ZUURKOOL EN SPEK,
bij portiën van één Gulden.
Passer Senin.
(3485) CAFÉ DE L'EUROPE.

MANILLA SIGAREN No. 2.

Cortado's en Havanah vorm
(puntjes),
dezer dagen hier van ***Manilla*** regtstreeks aangebragt per **SYREN**,
à contant *f* 50,— per Mille,
bij
(3526) ***Winsser, de Lange & Co.***

Met de laatst aangekomen Schepen hebben de ondergeteekenden weder eene groote varieteit goederen uit Europa ontvangen, waardoor zij o.a. ruim voorzien zijn van

smaakvolle MEUBELEN,
als,
AMEUBLEMENTEN bekleed met Leder, Zijde en Rotting.
Groote en kleine KASTEN,
DAMES BUREAUX,
MUZIJKKASTJES,
SCHRIJFTAFELS,
BUFFETTEN, etc.

Prachtige Gravures in vergulde Lijsten,
waarbij eenige geheel nieuwe SUJETTEN,
eene groote verscheidenheid van
Superieur PLEETWERK,
waaronder LEPELS en VORKEN in Kistjes,
IJzeren 2 persoons LEDIKANTEN van de grootste dimensie.
» **WIPSTOELEN.**
Terwijl zij steeds wel voorzien zijn van:
fraai GOUD- en ZILVERWERK voor Cadeaux,
als:
BEKERS, SIGAARDRAGERS, KNOOPJES, POTLOODEN, FLACONS, VESTKETTINGEN, THEESERVIESEN, BLADEN met zilver gemonteerd, **SLASCHAREN, RINGEN, BRACELETS, PARURES**, etc.
Gezette JUWEELEN,
COTTELINE zoo gestreept als effen, met Passement.
TAFELKLEEDEN,
Porseleinen PRESENTKOPPEN.
» **THEESERVIESEN.**
» **Voorwerpen voor Etagère- en Schrijftafel.**
Bloem- en Sleutelkorfjes, Huis- en Rijtuigmatten, etc.
(3530) GEBRS. ROSELJE & Co.

Ontvangen:
Prachtige TAFELKLEEDEN en ALKATIEVEN,
Moderateur HANG- en TAFELLAMPEN,
Pendules, Eet- en Thee-Serviezen en keurig bewerkt **Pleetwerk.**
Steeds te verkrijgen:
Versche SAMARANGSCHE BESCHUIT en GEBAK.
PROVISIEN, DRANKEN, enz., enz.
(3522) SCHREUDER EN VAN DER CRAB.

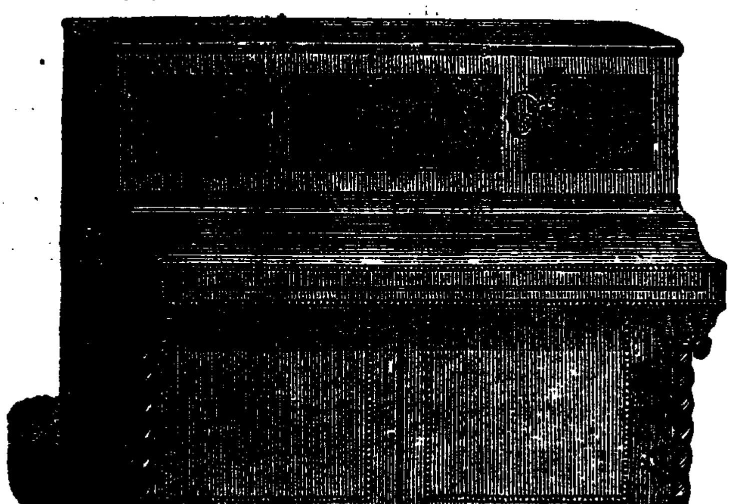

F. BERDEN & CIE
FAB^T DE PIANOS
A BRUXELLES

Per *Robertus Hendrikus*
ontvingen de ondergeteekenden weder- om uit bovengenoemde Fabriek:
2 PIANINO'S groot formaat.
3 „ klein id.
(3505) CASSALETTE en Co.

Op nieuw van *Palembang* ontvangen:
Een goed gesorteerde partij
ROTTINGMATTEN.
(3529) CASSALETTE & Co.

WISSELS OP NEDERLAND,

verkrijgbaar bij de Factorij der Nederlandsche Handelmaatschappij *alhier*, en bij hare Agentschappen te ***Soerabaija*** en te ***Samarang***. (3482)

WISSELS OP NEDERLAND,

bij
(3348) B. KOPERSMIT & Co.

Notice.
SUPERIOR AMERICAN BUTTER
in 7, 12½ and 25 ℔ packages.
For sale in quantities to suit.—At the ICE HOUSE, **Gang Rebal.**
(3514) J. S. TOPPAN, *Agent.*

PHOTOGRAPHIE
H. LECOTEY
a l'honneur de prevenir le public, que son Atelier est ouvert tous les jours.

PINTOE-AIJER tegen over de BENTING. (3506)

WILLIAM HENRY HALL,
Shipping and General
COMMISSION AGENT,
(3508) BATAVIA.

BON MARCHÉ EXTRAORDINAIRE.
PENDANT TROIS MOIS SEULEMENT.

PORTRAITS
à 3 Florins,
TOUT ENCADRÉS
PAR
Mr. C. PARANT, Photograph.

Portraits cartes de visites.	Leçons aux Amateurs.
Portraits médaillons.	Broches. Ecrins.
Cassolettes.	Groupes de famille.

Portraits après décès. (3507)
Passar Baroe, en face Mr. NORDET.

MACHINERIEN.
PAUL VAN VLISSINGEN & DUDOK VAN HEEL
en
Van Vlisingen, van Heel & Derosne, Cail & Co., *Amsterdam*.

De Ondergeteekenden, Agenten van benoemde fabriekanten, hebben thans ***alhier***, te ***Samarang*** en ***Soerabaija*** ten verkoop gereed liggen:

Een **SUIKERMOLEN** met cylinders van $24\frac{3}{8} \times 51$ Eng. duimen met Waterwerk, 2 stel kamraderen, waarlooze topcylinder en **Stoommachine** van 16 p. kr, met ketel van 20 p. k., hooge drukking, (liggende ***alhier***).

Drie compleete **DISTILLEER-TOESTELLEN** ter vervaardiging van Arak, waarvan 2 voor 16000 en een voor 21000 litres stroop in 24 uren te verwerken, een toestel **alhier** en 2 te **Soerabaija** liggende.

Een **SUIKERMOLEN** met Cylinders van 28 × 56 Eng. duimen, met een dubbel stel kamraderen en waarlooze cylinder, om zoowel door Water als door Stoom te kunnen worden gedreven, liggende te ***Samarang***.

Eene Compleete **VACUUM-INSTALLATIE** met eene pan van $7\frac{1}{2}$ Eng. voeten diameter, liggende ***alhier***.

Een **SUIKERMOLEN**, met cylinders van $24\frac{3}{8} \times 51$ duimen, aan eene zijde van kamwielen voorzien, liggende te ***Soerabaija***.

Twee **SUIKERMOLENS** met cylinders van $19\frac{5}{8} \times 55\frac{1}{2}$ Eng. duimen, waarvan een met Waterwerk, een ***alhier*** en een te ***Soerabaija*** liggende.

Eenige **CRUSH-** of **BREEKMOLENS**, om met de hand of met stoom gedreven te worden, liggende ***alhier*** en te ***Soerabaija***.

Eenige stellen **SUIKERPANNEN** voor Batterijen in verschillende afmetingen met brandwerk compleet, liggende te ***Soerabaija***.

Een **STOOMWERKTUIG** van 4 paarden kr. hooge drukking zonder Stoomketel, liggende te ***Soerabaija***.

Gesmeed ijzeren **ASSEN** voor Suikermolens van diverse dimensien, van af 9 Eng. voeten × $11\frac{1}{8}$ duim tot $6\frac{1}{2}$ Eng. voeten × $7\frac{5}{8}$ duim diameter, liggende ***alhier*** en te ***Soerabaija***.

Een compleet **GAZTOESTEL** tot verlichting van privaat woningen of publieke gebouwen met lampen etc., geheel compleet, liggende te ***Soerabaija***.

Drie ijzeren **HIJSCHKRANEN**, ieder hebbende een Draagvermogen van 4000 kilos, liggende ***alhier*** en te ***Soerabaija***.

Een **SUIKERMOLEN** met cylinders van 30 × 56 Eng. duimen en waarloozen cylinder, liggende te ***Soerabaija***.

Twee complete geheel ijzeren **TABAKSPERSEN**, liggende te ***Soerabaija***.

WAARLOOZE DEELEN voor Vacuums- en Stoomketels, als: ***Barometerglazen***, ***Peilglazen***, ***Kijkglazen***, Pitten voor ***Locatelli-Lampen***, etc., liggende te ***Soerabaija***.

Terwijl in Junij ll. per het schip ***Kwartet*** naar ***Java*** afgescheept zijn:

Twee compleete **VACUUM-INSTALLATIEN** ieder met twee pannen van $7\frac{1}{2}$ Eng. voeten diameter, horizontale Stoommachine, 2 ijzeren Heaters, 3 Stoomketels, elk van 55 p. k., hooge drukking, 3 geslagen ijzeren ontvangers en pijpen tot verbinding.

Eene compleete **VACUUM-INSTALLATIE** met ***ééne*** pan van $7\frac{1}{2}$ Eng. voeten diameter.

Een **SUIKERMOLEN** met cylinders van 30 × 56 Eng. duimen.

Zes compleete **VOEDING-MACHINES** voor Stoomschepen met cylinders van 7 en 8 duim diameter.

Eenige **THERMOMETER-SCHALEN**, enz.; wordende met het schip ***Kwintet*** eene andere lading ***Machinerien*** afgescheept, waarvan de bijzonderheden spoedig gepubliceerd zullen worden.

Nadere opgaven en teekeningen verkrijgbaar bij
CORN. BETH, te ***Soerabaija.***
E. J. EVERTS, te ***Solo*** en bij
de Agenten,
(3420) DÜMMLER EN Co., te ***Batavia.***

Societeit de Harmonie.
STAFMUZIJK
op Donderdag den 9den October 1862,
des avonds ten **8** ure.
Namens de Directie:
(3512) L. J. H. BOUMAN, *Secretaris.*

BEKENDMAKING.

Houders, huurders of bezitters der zoogenaamde **OPSTALLEN (Loodsen)** langs de ***Groote Rivier*** (Oost- en Westzijde), alsmede langs de ***Zuider voorrei***, worden hierbij voor zoo veel noodig indachtig gemaakt aan het bepaalde bij Staatsbladen 1861, No. 45 en 1862, No. 72, krachtens welke verordening, de Gouvernements gronden, door particulieren in gebruik, ***op den laatsten December van dit jaar*** zullen moeten worden ***ontruimd***, voor zoo ver dat gebruik niet is verkregen uit kracht van regt van **opstal, erfpacht** of **vruchtgebruik**, te verleenen door den ***Gouverneur-Generaal.***

De Resident van Batavia,
SCHAAP.
Batavia, 3 October 1862. (3483)

TWEEDE NEDERLANDSCH-INDISCHE
Zee- en Brand-Assurantie Maatschappij.

ALGEMEENE VERGADERING van DEELHEBBERS op DONDERDAG den 16 dezer, des 's morgens ten 11 ure. ten Kantore der Maatschappij, ter benoeming van eenen KOMMISSARIS.

Namens het Bestuur:
P. TIEDEMAN, JR.,
Directeur.
Batavia, 2 October 1862. (3503)

Bataviaasch Praauwenveer.

De stoomer **Tjiliwong**, is bestemd tot het afhalen en aan boord brengen van PASSAGIERS van stoomschepen.
Vertrekt ten 7 ure des morgens.
Ligplaats binnen den kleinen boom. (3471)

NEDERLANDSCH-INDISCHE LLOYD.

Ten kantore van den ondergeteekende is opengesteld, de inschrijving tot het oprigten eener MAATSCHAPPIJ onder bovenstaande benaming.

De werkkring van dezelve zal wezen:
a. **Het verzekeren tegen zeegevaar en brand.**
b. **Het besturen van gelden en goederen.**
c. **Het drijven van commissiehandel.**
Voorts:
d. **Het deelnemen in industriële ondernemingen, scheep- en stoomvaart.**
e. **Het doen van ontginningen.**

De werkzaamheden onder ***d*** en ***e***. evenwel niet anders dan met speciale autorisatie van Deelhebbers.
De actiën zijn van *f* 1000, waarop als eerste storting worden gevraagd *f* 100.
Nader inlichtingen bij
D. BODDE,
Notaris te Batavia.
Aanvragen franco. (3513)

De ondergeteekende is met zijne

TOKO
VERHUISD acht Huizen digter bij de Stad, en zijne
WOONPLAATS
schuins tegenover het ***Armhuis*** op ***Molenvliet***, waar ook tevens gelegenheid bestaat voor **KOST** en **INWONING.**
W. PADDINGEE,
(3481) *Mr. Kleermaker.*

Een fatsoenlijk **JONGMENSCH**, voor korten tijd te Batavia gearriveerd, biedt zich aan tot het geven van

DANSLESSEN op *Instituten* en in *Huisgezinnen*.
Adres: Bureau **Java-Bode.** (3536)

Een **JONGELING** uit eene zeer fatsoenlijke en welbekende familie, Nederlander van geboorte, van een' 20jarigen ouderdom, eene goede hand kunnende schrijven en eene grondige kennis hebbende van de Hollandsche en Fransche, als ook goed bekend met de Engelsche en Duitsche talen, benevens de grondbeginselen der Wiskunde en niet onbedreven in het vak van Administratie, wenschte zich gaarne alhier te vestigen, en zich geplaatst te zien in **eene landelijke betrekking** òf **in den Handel**, liefst in zulk eene, waarin hem gunstige vooruitzigten te wachten staan.
Brieven ***franco***, onder den letter ***B***, Bureau **Java-Bode.** (3517)

Eene **JUFVROUW**, oud 22 jaar, het vak van ***Modes***, in eene der voornaamste huizen van Brussel geleerd hebbende, zag zich gaarne te ***Batavia*** in eene zoodanige betrekking geplaatst. Behalve de ***Hollandsche***, spreekt zij ook de ***Fransche*** en ***Duitsche talen***.
Adres met gefrankeerde brieven aan den Uitgever H. NIJGH, te ***Rotterdam.*** (3478)

TE KOOP:
EENE NIEUWE PIANINO,
van eene gerenommeerde FABRIEK;
krachtig en zeer **welluidend** van **toon**, ingerigt voor dit klimaat.
Te bevragen bij den Heer G. WARNER, Koningsplein.
(3497)

Te Koop:
Eene Hollandsche KOE.
Te bevragen bij
(3515) VAN OMMEREN, RUEB & Co.

TE KOOP of TE HUUR
om dadelijk te aanvaarden:
DE RIJSTPELMOLEN,
gelegen te ***Assem***, Residentie ***Cheribon***, met daarbij behoorende
Padie- en Rijstpakhuizen
en groot Woonhuis, alles met Pannen gedekt.
Twee planken Pakhuizen met pannen gedekt, en een bergruimte bevattende van respectievelijk 4000 en 3500 picols, gelegen te ***Karang Sambong*** en ***Pengarengan***, Residentie ***Cheribon.***
Nadere informatien bij
(3472) PANDEL & STIEHAUS.

Te Koop of te Huur
om dadelijk te aanvaarden: de
TOKO RIJSWIJK,
met het daarbij toebehoorende ***Woonhuis***, dagelijks te bezigtigen.
(3523) J. C. SAIJERS.

EEN HUIS TE HUUR
in Gang SCOTT.
Te bevragen bij
(3509) JACOMETTI.

TE HUUR, tegen 1 December het **HUIS** op Molenvliet, thans bewoond door den tijd. waarn. Notaris HOUTHUIJSEN.
Te bevragen bij
(3324) J. B. DROSSAERS.

Holloway's Pillen.

Hoe velen der Millioenen, die sedert den val van Adam, toen door ongehoorzaamheid, allerlei ziekten het erfdeel zijner afstammelingen werdt mogten daarvoor bespaard gebleven zijn indien ze deze wondervolle Pillen ingenomen hadden. Derzelver waarde als eenen genezenden Agent is bevestigd door de eigenaars der plantaadjes in Java, welke niet alleen ten voordeel hunner eigene familie, maar ook voor den welstand hunner bediendes onlangs groote hoeveelheden ingevoerd hebben. Geen medicijn is zoo zeer geschikt voor het ligchaamsgestel des javaans als deze zachte, zuiverende Pillen, welke gebruikt kunnen worden zonder verlies van tijd of arbeid. Wanneer Holloway's Zalf en Pillen in de handen zijn van den Eigenaar dan heeft de plantaadje eenen veiligen en spoedigen Doctor.

Doosjes Pillen. à *f* 1— *f* 3.— *f* 5.—.
Potjes zalf à *f* 1.— *f* 3.— *f* 5.—.

Te Batavia	bij	S. B. van Kleeff en Co.
» Banjoemaas	»	M. S. Cheriman.
» Soeracarta	»	W. Veldman.
» Djocjocarta	»	Buijn en Co.
» Salatiga	»	F. Kruthoffer.
» Tagal	»	Wed. Dort,
» Cheribon	»	W. Galistan.
» Cheribon	»	M. Blok en Co. (3474)
» Samarang	»	H. L. Lijon en Co.

de Groot, Kolff en Co. en de hoofdagenten Soesman en Co.

Ontvangen:
MERIVALE, Colonization and Colonies. *f* 25.—
WILSON, Essays on the religion of the Hindus I. . . . . . . „ 12.—
(3533) H. M. VAN DORP.

249ste Nederlandsche
STAATS-LOTERIJ.
Voor deze Loterij zullen in tijds LOTEN disponibel zijn en worden afgeleverd tegen de volgende prijzen:
1 Heel Lot . . . . *f* 100,—
1 Half Lot . . . . „ 50,—
1 Vijfde Lot . . . . „ 20,—
Bestellingen met vooruitbetaling worden aangenomen voor zoover het getal te wachten loten dit toelaat.
H. M. VAN DORP.
Batavia, 1862. (3510)

1863.
AGENDA,
KANTOOR-ALMANAK,
opgeplakt en onopgeplakt.
Verkrijgbaar bij
(3509) H. M. VAN DORP.

Per mail ontvangen:
The ode by *Alfred Tennyson* on the opening of the Exhibition 1862,
keurig in **zijde** en **goud** gewerkt à ***f* 6,—.**
(3499) H. M. VAN DORP.

Debiteuren en **Crediteuren** in den Boedel van wijlen de weduwe *J. L. Dieben*, ab intestato overleden, gelieven binnen drie weken na dato aangifte of betaling te doen aan

De Agenten der Bataviasche Weeskamer te Bandong,
J. LUNENBURG,
J. R. KIMMEL.
BANDONG, den 25sten September 1862. (3479)

De Stoomboot PALEMBANG PAKKET,

vertrekt Maandelijks bepaald:

1 naar (Lampongs) Telok Betong.
6 » Cheribon.
11 » Palembang en terug over Muntok.
23 » Cheribon en Tagal.

Adres:
(3475) BUIJS, JACOBSEN EN Co.

Stoomvaart in den Indischen Archipel.

Het vertrek der Stoomschepen gedurende de maand OCTOBER, 1862, is geregeld als volgt:

VAN BATAVIA.

naar MUNTOK, RIOUW en SINGAPORE, den 1sten en 15den.
naar SAMARANG en SOERABAIJA, den 7den, 15den, 22sten en 29sten.
naar BILLITON, PONTIANAK en SINGKAWANG, den 8sten.
naar BENKOELEN en PADANG, den 25sten.

VAN SOERABAIJA.

naar SAMARANG en BATAVIA, den 7den, 15den, 22sten en 29sten.
naar MAKASSAR, TIMOR-KOEPANG, DELHI en de MOLUKKEN, den 15den.
naar BAWEAN en BANJERMASSING, den 27sten

Nadere inlichtingen te bekomen op de Stoombootkantoren in de stad, bij

W. CORES DE VRIES. } te Batavia en te Soerabaija.
NIEUWVEEN en SCHUIJMER, te Samarang.

(3511)

Le Navire Français

LE NIZAM,

du port d'environ 500 Tonneaux, ayant de bons emménagemens, et commandé par Mr. le Capt. GUION, partira le 7 Octobre Ct. pour ***Samarang*** d'ou, vers le milieu de Novembre pn., il relévera pour ***Marseille*** touchant à ***Batavia***

S'adresser pour passages, à Messrs. DORREPAAL ET Co. à ***Samarang*** et Messrs. J. CEZARD ET Co. à ***Batavia***.

(3532)

Passage naar Nederland,

wordt aangeboden met het uitmuntend voor Passagiers ingerigte Ned. Campagne Fregatschip

„PRINSES AMALIA",

kapt. L. W. VAN RIJN VAN ALKEMADE, voerende een geëxamineerd ***Scheepsdoctor***, om 15 dezer van hier te vertrekken.

Adres bij

de Agenten,
(3531) J. CEZARD EN Co.

Passage naar Nederland

wordt aangeboden met het uitmuntend voor Passagiers ingerigte Ned. Clipper Campagne Fregatschip

TERNATE,

Kapt. T. CARS.

Dit schip zal einde November, begin December de reis van hier naar Rotterdam aanvaarden.

Nadere informatiën bij de Heeren DORREPAAL EN Co. te **Samarang** en

de Agenten alhier,
(3516) VAN OMMEREN, RUEB EN Co.

ZEEROOVERIJ.

Terwijl reeds veel over de zeerooverijen, welke in de laatste jaren op nieuw zoo stoutmoedig in den O. I. archipel gepleegd zijn, geschreven werd, en die plaag der Nederl. bezittingen aller aandacht heeft getrokken, is het echter te verwonderen, hoe weinig over de bijzonderheden uit het leven dier avonturiers, de eigenschappen en kenteekenen hunner vaartuigen, hunne manoeuvers, gewoonten, stand en schuilplaatsen bij het publiceren van gedachten over of aanwijzingen van de middelen ter hunner bestrijding, bekend wordt.

Al het geschrijf in de dagbladen over de zoorooverijen leert ons slechts, hoe onkundig wij zijn omtrent die barbaarsche industrie, welke te midden van Europesche handeldrijvende kolonien haren zetel houdt, zich in de grootst mogelijke veiligheid uitrust en versterkt, hare onmenschelijke bedrijvigheid bijna straffeloos uitoefent, en na volbragten rooftogt met gejuich feestviert, ten koste hunner in alle wetenschappen ervarene, met alle bekende krachten gewapende naburen.

Immers die artikelen welke omtrent de zeerooverij geschreven zijn (ik heb ze meen ik allen gelezen) zij behelzen slechts een nagalm van de officiele rapporten, vermeerderd met een jammerklagt, en in nevelen gehulde aanwijzingen omtrent hare bestrijding.

Slechts uit een dier stukken heeft men eenige van nabij opgedane bijzonderheden aangaande de zeeroovers vernomen, hoewel ook die bijzonderheden niets meer dan eene nalezing bevatten der verjaarde rapporten van een of ander voormalig ambtenaar.

En wil men die kennis omtrent het leven der zeeroovers uit andere gepubliceerde geschriften zoeken, men verlieze daarbij niet uit het oog, dat men ook uit de min of meer uitgebreide beschrijvingen van ontmoetingen en gevechten met zeeroovers van vroegere jaren niet kan leeren, wie en wat de zeeroovers van den huidigen dag zijn. Voormaals hadden wij met zeeroovers te doen, die behendig en geroutineerd waren in het ontwijken en vermijden van onze op hen afgezonden kruisers, logge zeilschepen, waarmede hunne vlugge praauwen meermalen den spot dreven. Maar de op die kruisers volgende stoomschepen gaven dien zeeroovers menigen gevoeligen nekslag; onze marine prijkt nog met de toenmaals behaalde lauweren.

De zeeroovers werden uit het veld geslagen, en onze stoomschepen mogten den bezem in den mast voeren.

Vele jaren gingen rustig voorbij, zonder dat men van die geduchte rooversvloten hoorde, slechts enkele malen werden hier en daar de vreedzame visschers en kustbewoners in hunne geruste bedrijvigheid gestoord, door een op zich zelf staanden vrijbuiter. Maar zie wat gebeurt. Een nieuw geslacht van zeeroovers treedt op; van den eersten schrik bekomen, wagen zij zich op nieuw en met steeds gunstiger gevolg op het terrein hunner vroegere grootheid, langzamerhand geoefend om hun nieuwen geesel te ontwijken, en de bezem moet uit den mast onzer stoomschepen weder neergehaald worden. — wij weten te weinig van deze onze nieuwe vijanden, en dat is onze schande.

Hunne aankomst binnen ons gebied verneemt men tegelijk met het ontzettend berigt hunner eerste gepleegde gruweldaden, en wordt gevolgd door een reeks van tooneelen van schrik en menschenroof, door geheel de Java-zee en aangrenzende vaarwaters tot dat zij na goed geslaagden togt, even als zij gekomen zijn, eenslaps weder verdwijnen, zonder dat men weet van waar zij kwamen of waar zij gingen. Onderwijl verneemt men verder niets van hen of hunne slagtoffers, zoo lang geen nieuw tijdperk hun de gelegenheid aanbiedt om zulk een togt te herhalen.

De verbeelding kan slechts gissen, hoe zij in de streken hunner inwoning de veroverde zegeteekens, ook onze eerbiedwaardige driekleur, met verguizing van hunne eigenaars, in triumf tentoonstellen, ten einde op nieuw den lust en de ambitie voor zulke overwinningstogten onder jong en oud op te wekken. Voorzeker eene soort van bewondering voor hunne stoutmoedigheid en beleid mag men billijkerwijs ook den zeeroovers niet onthouden.

Oorlogstoomschepen met wel berekende, op de ondervinding gegronde taktiek bestuurd, worden in alle rigtingen op hen afgezonden, en onze marine in vollen ernst smachtende naar eene ontmoeting met de onverlaten, waarbij ook het oogenblik hunner verdelging aanbreekt, verdient aller lof voor den ijver en de naauwgezetheid, waarmede zij in de vervolging te werk gaat, zij het dan ook zonder gunstig succes.

Zij was niet gelukkig, het toeval heeft haar niet gediend.

Elk oorlogschip beslaat met zijn gezigtsomtrek slechts een stip op de uitgebreide wateren. Lang voor dat men aan boord de mast of het lage zeil eens zeeroovers ontdekt, heeft deze de rokkolom des stoomers naauwlettend gadegeslagen, om daaruit de rigting die hij neemt, te berekenen en zich zoo doende bij tijds buiten den gezigtskring te stellen.

Is de roover onder den wal en zijn vijand naderende, in allerijl haalt hij zijne vaartuigen in eene kreek of onder de boomen, en verbergt ze, voor dat zijn vijand hem gezien heeft, tot dat die in zijn rusteloos zoeken weder gepasseerd is.

Is het dan wonder, dat de oorlogschepen niets zien? Men denke hierbij niet aan gelukkige ontmoetingen op de Sailoos en Talaut eilanden, waar onze marine in de laatste jaren de zeeroovers in hunne schuilplaatsen ontdekte en vernielde. Daarbij werden slechts de vertakkingen der groote en uitgebreide roovers familie getroffen, en hoe roemvol daar ook werd gestreden, die daden toonen niet aan, dat onze stoomschepen de *zeeroovers-praauwen* anders dan door toeval kunnen ontmoeten.

Maar wij mogen niet langer van het toeval afhankelijk zijn, onze onwetendheid en onkunde moeten ophouden.

Het schreit ten hemel, dat zoo vele honderden inlanders uit hunne gezinnen en bedrijven gerukt worden, om den zeeroover als slaaf te dienen, ver van geboorteplaats en maagschap, alleen omdat zij de ongelukkige slagtoffers werden eener onvoldoende bescherming!

Die bescherming der kustbewonende onderdanen moet door het Ned. indische gouvernement verbeterd, met kracht en kennis van zaken aangewend worden.

De onkunde omtrent onze zeeroovende naburen moet ophouden de oorzaak te zijn, dat wij met de ons ten dienste staande middelen, hen niet uitte bezittingen kunnen weren.

De regering moet, indien zij vooralsnog den tijger in zijn hol niet vermag aantevallen, onmiddelijk middelen beramen om hem in zijn nest te leeren kennen, om bij tijds onderrigt te worden, wanneer eene uitrusting hunner vloot plaats heeft, voortdurend hunne bewegingen doen gadeslaan en daarvoor geene onkosten ontzien.

Er zijn wel personen en zelfs geschikte personen te vinden, die uit een of anderen beweeggrond zich zullen leenen om daartoe zelfs het bijna onmogelijke te beproeven.

En waarom zoude het gouvernement van hunne in deze zoo gewigtige diensten geen gebruik maken?

Bovendien bezit de regering een schat officiele rapporten en verklaringen van personen, die uit de handen der zeeroovers ontkomen zijn, benevens verhooren van zeeroovers zelven, waaruit bij behoorlijke sortering en onderzoek, een resumé kan worden te zamengesteld, dat veelligt en kennis over de zeeroovers en hunne praktijk in den tegenwoordigen tijd zoude kunnen verpreiden.

Laat zij zulk een resumé doen zamenstellen en publiceren, de geheele indische maatschappij, maar bovenal onze marine zal haar dank zeggen.

Ook het Genootschap voor taal-, land-en volkenkunde vergete hare taak niet, maar schrijve eene prijsvraag uit, het tegenwoordig onderwerp bevattende, want er moet meer kennis verspreid worden omtrent de vijanden en ondermijners onzer welvaart in deze gewesten; er mag niet langer gewacht worden, tot dat wij die kennis duur en zuur hebben verkregen uit de ondervinding van nog eenige en wie weet hoeveel herhaalde strooptogten.

Laten nog meer stemmen zich doen hooren, nie om elkander verwijten en smaadredenen naar het hoofd te gooijen, maar ter zake, om kennis te verspreiden; want het is hoog noodig, dat allen die iets te maken hebben met de bescherming onzer kusten en de bestrijding der zeeroovers, hunne vijanden beter leeren kennen.

Hij die er iets van weet volge.

K.

INGEZONDEN.

BATAVIA, 7 October 1862.

Mijnheer de Redakteur!

Onlangs trof eene kennisgave van het kollegie van diakenen der evangelische gemeente alhier, geplaatst in de twee laatste nommers der *Javasche Courant*, zeer mijne aandacht. Die publikatie houdt in, dat genoemd kollegie zich niet kan belasten met het begraven van lijken van verarmde geloofsgenooten, of de overledenen moeten hebben behoord tot de bedeelden of gealimenteerden — zegge binnen- of buitenarmen. — Op dit punt heb ik eenige aanmerkingen te maken. Het kollegie van diakenen heet eene liefdadige inrigting, en bestaat uit eene vereeniging van personen, die ambtshalve tot het kerkbestuur behooren. In hoeverre genoemd kollegie nu het regt heeft om eene teraardebestelling te weigeren van personen in leven niet bedeeld of verzorgd wordende, laat ik aan de beoordeeling der bevoegde autoriteit over. Doch het doel van het bestaan van zulk een kerkelijk ligchaam schrijft dunkt mij voor: ondersteuning van zoodanige geloofsgenooten welke in bekrompen omstandigheden verkeeren. Hij die dus komt aankloppen, en die het bewijs levert, dat hij onvermogend is om òf voor zich zelven, òf voor de zijnen zorg te dragen, zal worden geholpen. Maar hoe velen zijn er niet, die met al hunne armoede en ontbering nog te veel eergevoel hebben om zich op de lijst der bedeelden te doen plaatsen! Wanneer nu zoo iemand of een der zijnen komt te sterven, dan is volgens de bedoelde bekendmaking het kollegie van diakenen niet gehouden den armen doode te begraven! Dat is al eene zeer *Christelijke* belooning van de zijde des evangelischen diakendoms voor de wie weet hoe lange ontbering, die in dit of dat huisgezin is geleden en doorgestaan, dewijl men de armenzorgers niet heeft lastig gevallen uit gevoel van schaamte, een gevoel van kieschheid dat niet alle behoeftigen bezitten.

Het is daarbij niet te veronderstellen, dat *na* de bekendmaking van genoemd voornemen, de diakenen zullen ophouden met het *inzamelen* van liefdegaven, en zoo is dan ook mijne meening, dat het dan ook niet mag ophouden tot het *verstrekken* van liefdegaven dáár, waar de nood dwingt. Bij den dood houdt alle gevoel van schaamte en eer op: en de uitgaven die eene begrafenis hoe eenvoudig ook na zich sleept, zijn te groot om door een verarmd gezin te worden gedragen. Dáár *moet* dus geholpen worden, en wie is in zulk een geval nader dan *juist het kollegie van diakenen?* Begraven valt dunkt mij niet tot den werkkring der politie. Wèl zal deze bij het ontdekken van èèn onbekeerd (vergeef me dat woord) lijk of van een onvermogend gezin waar iemand overleden is, der diakonie in bekendheid kunnen stellen van het feit, doch dan ook begint de taak van bedoeld kollegie, en ik geloof ook wel dat het genoodzaakt zou kunnen worden de pligten te aanvaarden, die ambtshalve op hetzelve rusten. Het is dus wèl te bejammeren, dat voornoemd kollegie als *Christelijke instelling* zulk eene bekendmaking heeft doen publiceren. Heeft men soms misbruik van haar werkkring gemaakt, dan mogen daarom andere waarachtig behoeftigen nog niet lijden.

Kan b.v. het kollegie, als het door onbevoegden, dat is niet behoeftigen met het begraven van overledenen is belast geworden, aan de betrokken persoon geene rekening indienen van gedane voorschotten? mij dunkt het is daar eer toe geregtigd dan tot het weigeren van hulp in de uiterste ure aan personen, die niet als huis- of buitenarmen hebben willen bekend staan.

Met de plaatsing dezer regelen zal UE. zeer verpligten

Uw bestendige lezer
H.

NEDERLANDSCH-INDIE.

BATAVIA.

Den 7den dezer is alhier aangekomen het Nederlandsche schip *Anna Digna*, gezagvoerder C. Ouman, aan boord hebbende een detachement suppletietroepen, sterk 150 onderofficieren en manschappen, onder bevel van den 1sten luitenant van het 7de regiment infanterie Hofstede Crull, medegeleiders de 2de luitenants der infanterie de Kroes en Routs, de 2de luitenant-kwartiermeester Smith en de apotheker 3de klasse de Haan.

Het gedrag van dit detachement gedurende de reis wordt als voorbeeldig goed geroemd.

Heden ochtend, den 8sten, is het ontscheept en naar Weltevreden gemarcheerd.

Aangekomen Vreemdelingen te Batavia.
VAN 4 TOT 8 OCTOBER.

JAVA-HOTEL. Mejufvrouw Hommelsberg, van Rotterdam. — Scholtz, van Indramaijoe. — Bogaardt, van Samarang. — Hofstede Crull, Ouman, van Nieuwediep. — Meppelder, van Kaap de Goede Hoop.

MARINE-HOTEL. P. T. jebbes, van Pasoeroean. — P. J. Winkelman, Coster, van de Reede. — J. Bakker, van Sumanap. — v. Oppen, van Soerabaija. — Burhoven Junius, van Bangkok. — G. v. d. Holl, van Pekalongan. — v. Heekeren, van de Reede. — v. Rossem, van Soerabaija. — P. van der Velden, van de Reede.

HOTEL DES INDES. A. Labory, van Samarang. — Legmarie, Domengod, van Cheribon. — van Loenen en Echtg., van Soerabaija. — J. J. de Hart, de Vaines van Brakel, H. A. Modderman, van de Reede. — de Klerk, van Tangerang. — L. J. E. Hajenius, van Daalen, van de Reede. — R. Zellner, Petters, van Benkoelen. — H. N. Grobblee en familie, W. F. Gevers Deijnoot, van Padang. — B. F. E. J. Klamberg, van Benkoelen. — J. D. de Wit en familie, van Rotterdam.

HOTEL DER NEDERLANDEN. A. H. Neijssel, Landwijk, v. d. Reede.

HOTEL WILLEM II. A. J. Stoltus, van Padang. — Le Rutte, van Serang.

Aangekomen Passagiers te Batavia.
VAN 4 TOT 7 OCTOBER 1862.

Met de Ned. Ind. stoomb. Palembang Packet, kapt. J. F. Scheel, de kapt. der Inf. H. Dekker, de hh. Heijblom en Z. M. troepen van Telok Betong.

Met de Engelsche bark Falcon, kapt. R. Osullivan, de heer Berseval van Manilla.

Met het Ned. Ind. stooms. Prins van Oranje, kapt. J. van Zandwijk, de kapitein Klamberg, de hh. R. Zellner, Mr. H. N. Grobbee, Echtg. en 1 kind, J. A. Holtus, Jonkhr. Mr. Gevers Deijnoot, J. E. Leusden, J. G. P. Pieters met 2 kinderen, Vlaming Kiebert, Mejufvrouw van Schuijlerburg en Z. M. troepen van Padang via Bencoelen.

Met het Ned. schip Anna Digna, kapt. C. Ouman, de 1ste Luit. Hofstede Crull, 2de Luit. de Kroes, Roots en Smith, Apoth. 3de kl. de Haan en 150 onder-off. en manschappen van Amsterdam.

Vertrokken Passagiers van Batavia.
VAN 4 TOT 7 OCTOBER 1862.

Met het Ned. Ind. stooms. Makasser, kapt. J. C. Bierings, de hh. H. M. André Wiltens, Echtg. en 3 kinderen, H. M. van Rijssen, T. E. P. van den Bossche, Bogaerdt, Loth, Jongeheer Dekkens en Z. M. troepen naar Samarang, Soerabaija en de Molukkos.

Met het Amerik. schip Crystal Palace, kapt. P. Johnson, de heer J. S. Diehl naar Soerabaija.

Met het Ned. Ind. stooms. Palembang, kapt. J. Munnich, de 2de Luit. Slangen, de heer von Hedeman met Echtg. en Z. M. troepen naar de Wester-afdeeling van Borneo.

Met het Ned. Ind. stooms. Koningin der Nederlanden, kapt. E. Lewis, de hh. Dr. Mogk, Zeijdell, van Brumsteede, van Oosterzee, Heijning, van Bihl, de Klerk, A. van Hoboken, van der Moer, Mevrouw Wiggers, een Weesmeisje, Majoor Chinees Tan Eng Goan en Z. M. troepen naar Samarang.

Batavia. 's Rijks museum van natuurlijke historie te Leyden zal eerlang eene belangrijke aanwinst verkrijgen door de ontvangst van twee verzamelingen, bijeengebragt en ten behoeve van gemelde inrigting aan de regering ten geschenke aangeboden door de heeren J. C. Bernelôt Moens, militair apotheker 2de kl. en G. F. Wienecke, officier van gezondheid 2de klasse.

Voor eenigen tijd mogt de regering eveneens ten behoeve van dat museum van dr. H. A. Bernstein eene uitgebreide kollektie van vogelnesten en eijeren ten geschenke ontvangen.

De zending van laatstgenoemden heer op kosten van het gouvernement naar de Moluksche-eilanden en Nieuw Guinea heeft bereids belangrijke resultaten voor het Leidsche museum opgeleverd, en niet minder laat zich verwachten van de eerst kortelings met hetzelfde doel aan den ambtenaar C. B. H. von Rosenberg opgedragen zending naar de Tenimber-eilanden.

Ook de inspekteur-honorair der kultures P. Diard zal zich met het maken van zoölogische verzamelingen voor 's Rijks museum onledig houden.

In het belang der kennis van de Hindoe-oudheden op Java, Madura en Bali, als ook ter verrijking met geschikte voorwerpen van dien aard van 's Rijks museum van oudheden te Leyden, en van de verzameling van het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen heeft ds. J. F. G. Brumund eene reis over genoemden eilanden ondernomen.

Soerakarta. — Den 21sten September voor den middag te 11 uren is brand ontstaan in den kraton, welke begon in een klein huisje buiten den ringmuur beoosten des Soesoehoenans dalem. Van daar sloeg die over in de gebouwen van den kadipaten, van welke een gedeelte eene prooi der vlammen werd. Vervolgens strekte zich de brand naar het oosten en zuiden uit, zoodat 64 huizen geheel verteerd werden. De woning van pangeran Pringolojo werd ook aangetast; een gedeelte zijner bijgebouwen brandde geheel af, doch het hoofdgebouw werd behouden. De toren in den kraton vatte een oogenblik vuur, doch dit werd spoedig uitgedoofd. Terwijl duizende inlanders nieuwsgierig naar de plaats des onheils stroomden zonder een hand aan het werk te slaan, maakten de vereenigde pogingen van Europesche ingezetenen, schutters, soldaten en Chinezen, die alle als om strijd hun best deden, dat de brand tegen 2 uren gestuit was. Zonder deze hulp zou de gansche kraton gevaar geloopen hebben eene prooi der woedende vlammen te worden, want tot in en nabij het fort Vastenburg vielen stukken vuur.

De naauwgezetheid, waarmede de soldaten de bevelen van hunne aanvoerders ten uitvoer legden, is allezins prijzenswaardig. Gelukkig is geen hunner eenig ongeluk van belang overkomen. Men heeft echter twee menschenlevens te betreuren. Een man, die niet goed meer zag, heeft zich niet uit de voeten kunnen maken en is na den brand terug gevonden met tot aan de knie geheel afgebrande beenen, terwijl eene hoog zwangere vrouw, die nog eenig goed wilde redden, bij het terugkeeren uit hare woning de deur in vlam zag staan en, zonder hulp verkeerende, den dood in de vlammen vond. Haar lijk werd aan het middenlijf deerlijk verbrand terug gevonden. Nog een man verbrandde zijn arm, doch ontkwam het gevaar in tijds en wordt verpleegd in het hospitaal. Er is door den brand een geheel plein ontstaan. De schade kan nog niet opgegeven worden.

In den avond van 14 September ontstond ook brand in de woning van den predikant van Troostenburg de Bruijn, welke door spoedige hulp van Chinezen en soldaten weldra gebluscht werd en van weinig beteekenis was.

Palembang. (Augustus.) — De lage stand der rivieren had op den handel ter hoofdplaats een zeer ongunstige uitwerking. De prijzen der levensmiddelen stegen zeer hoog, zoodat de minste rijstsoort van *f* 7½ tot *f* 8 de pikol kostte. De gezondheidstoestand was over het algemeen bevredigend. Ter hoofdplaats werden 5 kinderen ingeënt, en slechts bij 4 (NB!!!) mislukte die kunstbewerking. Uit de binnenlanden werden aangevoerd: 3140 pikols rijst tegen *f* 9 de 1ste soort, en *f* 8 de 2de soort, 3561 pikols padi tegen *f* 4.—, 105 pikols kapas, 30 pikols getah-karet en 10 thail goud. Eene som van *f* 5,275.60 werd aan regten geheven en ongeveer 70 kojangs zout werden verkocht.

In de Ogan-Ilir werden door de bevolking aangeplant 21,456 koffijboomen, 1875 klapperboomen en 780 stoelen bamboe majang en daboe. Het padigewas stond in dit distrikt over het algemeen zeer gunstig. Evenzoo hadden in de afdeeling Kommering-Ilir de katoenaanplantingen een buitengewoon gunstig aanzien.

De katoen-aanplant in de Moesi-Ilir daarentegen had door de aanhoudende droogte en de daarop gevolgde hevige stormen, waardoor zelfs hechte woningen zijn omgewaaid, veel te lijden gehad. De bevolking ging aldaar ijverig voort met het aanleggen van ladangs en op sommige plaatsen met het herstellen en schoonmaken der waterleidingen en hare stuwhoofden voor de aanstaande natte rijst-kultuur.

In de Pasumah was de pokziekte uitgebroken; de bewoners der aan den linkeroever der rivier gelegene, mede door die ziekte aangetaste doesoens Padang Melaka, Padjar Boelan, Kotta Raja en Sekindat hadden hunne woningen daarom verlaten.

De van de kust van Guinea naar Moeara Enim overgebragte palmen groeiden zeer goed. De handel in deze afdeeling was voornamelijk met de Pasumah-landen zeer levendig.

Te Moeara Roepit deden zich verscheidene gevallen van buikziekte en koorts voor; ongeveer 100 personen, waaronder de civiele gezaghebber, leden aan die ziekten.

De bevolking in de afdeeling Kikim hield zich allewege onledig met het bewerken harer ladangs. Door 1817 planters waren van 1571 bidangs ladangvelden even zooveel ontgonnen, en van de 70 bidangs aan te leggen sawavelden 18 bewerkt.

In de marga's Empajag Oeloe en Pager Djadi hadden zich weder gevallen van natuurlijke pokken voorgedaan. In Moeara Bliti, alwaar de pokziekte steeds bleef voortwoeden, waren in de maand Julij gevaccineerd 250 mannen en 751 vrouwen en gerevaccineerd 81 mannen en 73 vrouwen.

Door de bewoners van Moeara Kati en Laboe Basoe waren verscheidene klappertuinen aangelegd en ongeveer 7000 klappers geplant.

De pokken waren in de Moesi Oeloe eenigzins aan het afnemen; doch in de Pasumah Oeloe Lintang en in de doesons nabij Kepahiang waren zij weder in een ergen graad uitgebroken en hadden het meerendeel der bevolking, die steeds een grooten afkeer voor de vaccine bleef gevoelen, naar de bosschen doen vlugten.

De bevolking in het Djambische rijk hield zich voor het grootste gedeelte onledig met het bewerken van hare ladangs en van die van hare vorsten. De staat van rust en de gezondheidstoestand lieten zoowel in de boven- als benedenlanden van dat rijk niets te wenschen over. De handel was echter ten gevolge van den lagen waterstand, waardoor de afvoer van produkten zeer werd belemmerd, minder levendig.

Zuid-en Ooster-afdeeling van Borneo. — Van Bandjermassing zijn de volgende berigten, loopende tot den 2den dezer, ontvangen: De algemeene toestand van zaken was weinig veranderd. Uit de verschillende posten bleef men voortgaan de rondzwervende of zich schuilhoudende benden muitelingen op te zoeken en zooveel mogelijk afbreuk te doen. Door de bevolking werd hierin eenige medewerking betoond. Vijftien hoofden uit de Kahajan en Rongin zijn, onder geleide van toemenggoeng Djaja Negara en radhen Singa Pati te Bandjermassing aangekomen, om blijk te geven van hunne goede gezindheid jegens het gouvernement. De Boven-Kahajan werd nog door goesti Djoma en zijne bende in onrust gehouden.

Volgens de laatste tijdingen uit de Boven-doeson zoude goesti Said, zoon van Antasari, aan de kinderpokken overleden zijn. Ook Antasari moet door die ziekte zijn aangetast. Zware vermoedens zijn er gerezen tegen de goede trouw van kiahi Ranga Niti, hoofd onzer hulpbenting aan de Moeara- Mantalal. Uit Barabei-ie Alei werd het berigt ontvangen, dat aldaar door den politie-beambte Matoedjoe zijn gearresteerd Sari, vrouw, Ali Bassa, zoontje, en pembekkel Koenoer, schoonvader van Demang Lehman, zoomede Daim, schoonzoon van genoemden pembekkel Koenoer. Bevelen zijn gegeven om die arrestanten naar Bandjermassing op te zenden. Van de oostkust waren geene tijdingen ontvangen. De adsistent-resident van Koetei is den 13den September jl. per Z. M. stoomschip *Celebes* van Bandjermassing naar zijne standplaats teruggekeerd. *(Jav. Ct.)*

Samarang, 3 Oct. Op den avond van 26 September had de feestelijke opening plaats van de Gymnastie School te Samarang, opgerigt door de aldaar gevestigde afdeeling der maatschappij *tot Nut van 't Algemeen*.

Het Spoorwegfeest te Samarang.

Onze stad is op Maandag jl. het tooneel geweest van festiviteiten, als waarschijnlijk nooit in Nederlandsch-Indië zijn gevierd geworden. Wij overdrijven niet met te zeggen, dat Samarang dien dag in een vlaggen-kleed was gehuld en 's avonds in een zee van licht was herschapen. Het vreugdebetoon bij de voorwaardelijke koncessie van den Spoorweg naar de Vorstenlanden is geuit op eene wijze, die niet alleen alle zelfvoldoening heeft aangeboden aan de ontwerpers, maar ook eere en waardigheid aan Samarang's ingezetenen heeft bijgezet.

Reeds vroeg in den morgen wapperde de vaderlandsche driekleur uit bij een ieders woning, hetgeen vooral in de stad een vrolijk en feestelijk aanzien gaf. Het centrum der feesten was de schoone along-along, alwaar ten zeven ure het spelen der volks-liederen den aanvang van het feest aankondigde. Een onafzienbare menigte Europeanen en Inlanders was daar henen gevloeid, om getuigen te zijn van het vreemde en eigenaardige tafereel, dat zich aan ieders oogen verroonde. Twee ruime smaakvol versierde tribunes waren opgerigt om de toeschouwers te bevatten, die zich niet dadelijk in het bonte gewoel wenschten te begeven Eene groote menigte volks-spelen nam toen een aanvang en onder schaterend gelach en luid gejubel waren spoedig door Militairen en Inlanders de uitgeloofde prijzen weggehaald, terwijl gammelang-spel en ronging-dans op vele plaatsen de Javaansche feestgenooten tot zich noodigden.

Maar vooral de nabootsing, op vrij groote schaal, van een Hollandsche kermis trok een groot deel van het publiek tot zich. Niets ontbrak aan het tafereel, om de begoocheling volkomen te maken. Afgrijselijk fraaije tableaux van dikke kinderen en andere natuurmonsters en de verleidelijke uitnoodiging van den „Spelleman," lokte menigen toeschouwer binnen de nette tenten, met de zekerheid, dat hij er ook „inliep." En durfde hij in den „Spiegel des Geheims" de beloofde geheimen van Samarang te gaan zien, hij kreeg de treurige ervaring ten laatste, dat hij den rol van een nachtvogel (Uil) had vervuld.

Daartusschen stonden de onvergankelijke zuurkraam van SPEKMAN, Neurenburger speelgoed-, de Groninger koekkraam en wat boven al de herinnering opwekte van menigen boosdoener in zijn kwaê-jongenstijd — de Wafelkraam met de klassieke Friezinnetjes, getooid in haar keurige nette nationale kleederdragt met gezigtjes zoo schalk en van zoo echt Friesche type, dat — het aardig was om te zien.

De overige onmisbare illustraties eener echte kermis ontbraken even min. De poppekast van de weduwe HUYSMAN & Comp, de wonder-doktor in dandy-kostuum, Jaapje van Amsterdam, een onverbeterlijke liedjes-zanger, planeten-trekkers, schoenepoetsers en andere célébriteiten trokken beurtelings de aandacht.

Maar bovenal was deze gespannen bij den aantogt van den Spoortrein, die ten negen ure van de Parade-plaats zou vertrekken. Aldaar en bij de stations Soerakarta en Djokjakarta, aan den Bodjongschen weg, waren Stations-gebouwen opgerigt met hunne wachtkamers, plaats- en goederen-bureaux, benevens alle mogelijke accessoiren op de vernuftigste wijze nagebootst.

Werkelijk stelde zich een rookende locomotief, gevolgd door passagiers-, goederen- en beesten-wagens in beweging, behoorlijk van kondukteurs en verder personeel van boven en van onderen voorzien.

De trein, die in goede orde optrok, werd gevold door een ouden grobak, getrokken door buffels met het veel beteekenend opschrift voorzien: *Wat zal er van ons worden?*

Al deze tafereelen en optogten waren meerendeels door militairen ontworpen, vervaardigd en voorgesteld, en waarlijk verbaasd mogt men zijn, hoe dit alles met betrekkelijk geringe hulpmiddelen was zamengesteld. Doch wanneer men daarbij bedenkt, dat voor dezen feestdag een aanzienlijk deel der militairen hun soldaten-kleed hadden afgelegd en op allerlei wijze vermomd zich onder het publiek bewogen, terwijl geen enkele ongeregeldheid of onwelvoegelijkheid werd gepleegd, dan wederom driewerf hulde aan den Indischen krijgsman, die zoo veel heeft bijgebragt tot verhooging der feestvreugde en tucht en orde heeft weten te bewaren, ook waar een strenge discipline hem niet bewaakte.

Trouwens de feestelijke stemming is den ganschen dag door niets van eenig belang verbroken geworden.

De steeds rijzende morgen-zon deed intusschen spoedig de menigte van de allong-allong weg smelten; terwijl de smaakvol gedécoreerde Societeit Amicitia een groot deel van het publiek tot de Matinée Musicale trok, waar onder de leiding van den verdienstelijken orchest-direkteur Hösel, een waar muzikaal genot wachtte. De ruime zaal was dan ook weldra overstroomd van de beau monde van Samarang en kon ter naauwernood de schaar van toehoorders bevatten.

's Namiddags werd het kermis-tooneel op de along-along herhaald, waarbij de muzijk der Schutterij in de keurig gedrapeerde tent hare feestklanken deed hooren. Een talrijke optogt van Heeren te paard verhoogde het vrolijk aanzien van den druk bezochten Passeerbaan.

Maar een nog grooter, een geheel éénig genot bleef den feestvierenden bewaard, toen de zon in 't westen was gedaald en in een oogenblik tijds duizenden en duizenden lampions allerwege werden ontstoken en aan de geheele omgeving een waarlijk onbeschrijfelijk prachtig aanzien schonken. Wie zich eene illuminatie herinnert van eene Europesche stad, met hare hooge gebouwen, de weêrkaatsing van 't licht in grachten en tegenover-gebouwen, kon wat het laatste betreft, daarvan eene schets terugvinden in de vele verlichte toko's en partikuliere gebouwen (vooral die van het Protestantsche Weeshuis) in de eigenlijke stad. Maar oneindig liefelijker was de aanblik der Indische buiten-woningen aan de Bodjongsche allee en den Pontjolschen weg. Niet alleen de façades der meeste huizen waren geïllumineerd, maar bovendien waren de voorhoven van velen rijkelijk met verlichte guirlandes, met pyramiden, berceaux, kransen en sterren versierd. Moeijelijk zou het ons vallen de huizen aan te wijzen, die het meest in smaak en pracht ten dezen aanzien uitblonken. Ieder bewoner scheen te wedijveren om aan zijn huis het meest schitterend aanzien te geven. Op den Pontjolschen weg trof ons vooral de harmonie die bij de illuminatie van eene reeks naast elkander staande huizen scheen in het oog gehouden te zijn, hetgeen niet weinig het schoone effekt verhoogde. Menig aardig geschilderd chassinet met zinrijk, soms ondeugend devies en voorstelling trok de aandacht. Op veel plaatsen verlichte spoortreinen, op anderen de telkens herhaalde woorden: *conceesie* en Huldebetoon aan den beminden Landvoogd. Zelfs in vele Javaansche kampongs waren feest-lichten ontstoken.

Tegen half tien steeg een verlichte luchtballon naar de hoogte, weldra door vele anderen gevolgd, die het sein gaven tot het ontsteken van het vuurwerk op den along-along, waar weêr duizenden wandelaars elkander verdrongen in het licht der talrijke lampions over de geheele vlakte van het plein ontstoken. Het Chinesche vuurwerk gelukte uitnemend, inzonderheid de eere-poort die eenigen tijd met Bengaalsch licht bleef branden en de woorden *„Hulde aan* Baron SLOET VAN DE BEELE" te lezen gaf, benevens het groot wachtwoord van den dag: *Spoorweg-Concessie* door een ongelukkig toeval ditmaal met de beenen in de lucht zwevende!

Dwaas echter die aan zoodanige teekenen eenige waarde hecht; nog dwazer de weinigen die zich geërgerd hebben aan eene demonstratie zoo onschuldig en vreedzaam, als waarvan Samarang op dien dag getuige is geweest. Hier was geen sprake van dwang noch drang; waar vreugdebetoon wordt aan den dag gelegd, dáár woont slechts rustig vertrouwen, dat de goede zaak zegevieren zal en dringende behoeften weldra bevrediging zullen erlangen.

Dat vertrouwen moge niet beschaamd worden en dezelfde vlaggen op Maandag en de volgende dagen dezer feestweek ontrold, nog even frisch en vreugdig wapperen, wanneer na weinige jaren een werkelijke lokomotief het station Samarang met die van Solo en Djokja zal verbinden!

Ten slotte eene wel verdiende hulde en dank aan het Feestkommittè, dat zich van hare hoogst moeijelijke taak gekweten heeft op zóó voortreffelijke wijze, dat daaraan vooral de boven alle verwachting gunstige afloop van het feest is te danken geweest. De algemeene sympathie die hare pogingen bij Europeanen zoowel als Javanen mogten ondervinden, heeft genoegzaam getoond, hoe juist hare goede bedoelingen zijn begrepen en geworden en gewaardeerd.

Wij voegen hier nog bij, dat op den avond volgende op den algemeenen feestdag, aan heeren onderofficieren en hunne dames een bal werd aangeboden in de Militaire Kantine op Pontjol, welke ook bij deze gelegenheid fraai geïllumineerd en gedekoreerd was.

Op Woensdag-avond werden de kinderen in de beide Weeshuizen feestelijk onthaald. Ook deze festiviteiten liepen tot algemeen genoegen af, en werden opgeluisterd door het bezoek van de leden van het Feest-kommitté en vele dames.

Groote verwachting koestert men nog van het Bal en Souper, dat aan het einde der feestweek op morgen-avond door de leden der Handels-Vereeniging aan het Samarangsch publiek zal worden aangeboden en waarvoor groteske toebereidselen worden gemaakt. (*Sam. Adv. Bld.*)

Padang, 27 September. Men berigt ons van Paija Combo, dd. 13 dezer:

Gisteren werd er bij het openen door den Assistent-Resident van de gouvernements geldkamer, in de benting alhier gelegen, bevonden dat er zakken met kopergeld ontvreemd waren. Het kopergeld dat daar voorhanden is, ligt in zakken van *f* 50,— op stellingen, terwijl het zilvergeld in eene gesloten ijzeren kist bewaard wordt. Een naauwkeurig onderzoek deed ontdekken dat er vijf à zes dakpannen verschoven en door de dieven niet behoorlijk op hun plaats waren gelegd, ook werden op den zolder, die door een planken vloer van de geldkamer gescheiden is, voetsporen ontdekt, terwijl een klein plankje dat los naast het luik lag en waarschijnlijk losgewrongen was, de dieven gelegenheid had gegeven om den grendel van het luik open en later digt te schuiven, zoodat zij daardoor gemakkelijk de zakken met geld konden ontvreemden.

Het ongelukkigste is echter, dat, daar de geldkamer bij afwezigheid van den Assistent-Resident niet is geopend geworden, er tusschen de laatste ontsluiting en de tegenwoordige ontdekking van den diefstal, ruim twee weken verloopen zijn en dus de juiste dag van den diefstal bij geen mogelijkheid is op te geven. De geheele ontvreemde geldsom bedraagt slechts *f* 150.—.

Het is nog niet zeker of wel juist soldaten de dieven zijn, daar aan de achterzijde van de geldkamer de borstwering slechts twee passen van het dak verwijderd is, en daar de inlanders gemakkelijk van dien kant in de benting kunnen komen, kost het slechts eene geringe moeite om met eene stevige bamboe van de borstwering af het dak te beklimmen. (*Sum. Ct.*)

OFFICIELE BERIGTEN.

Bij Koninklijk besluit van den 6den Julij 1862, no. 24, zijn benoemd en aangesteld tot tweede luitenants bij het leger in Oost-Indië:

Bij het wapen der Infanterie.

De kadets H. Helb, H. J. Ebbink, J. H. Kievits, G. F. K. Filet, J. T. Hoeffike en G. J. H. van der Geugten.

Bij het wapen der Artillerie.

De kadets J. Schneither, J. L. van Wijhe, H. J. Beukman, B. Lamberts, W. Broese van Groenou, L. C. F. Duguiés, M. B. van Slee, L. K Chevallerau en D. H. Pluim Mentz.

Bij het korps der Genie en Sappeurs.

De kadets E. B. Kielstra, W. A. C. de Bloeme, C. A. Rombouts, A. Resink, K. T. de Wilde, W. P. H. van Oorschot, N. A. Kannemans en J. E. Turolla.

allen herkomstig van de Koninklijke militaire akademie.

Bij Koninklijk besluit van den 13den Julij 1862, no. 38, zijn bij het personeel van de geneeskundige dienst in Oost-Indië benoemd en aangesteld tot officieren van gezondheid van de derde klasse, de kweekelingen bij 's Rijks Kweekschool voor militaire geneeskundigen M. J. van Geelkerken, A. ten Bosch, J. W. T. E. Sikkes, H. J. E. Peelen, W. E. de Jong, F. de Boer, N. Bonthuis en A. C. van Beest.

Bij Koninklijk besluit van den 20sten Julij 1862, no. 46, is de tweede luitenant C. W. Hopmans van Wurmond, van het derde regiment infanterie, in rang en anciënniteit overgeplaatst bij het wapen der infanterie van het leger in Oost-Indië.

Bij Koninklijk besluit van den 27sten Julij 1862, no. 49, is de tweede luitenant J. Arnoldij, van het tweede regiment infanterie, in zijn rang en anciënniteit overgeplaatst bij het wapen der infanterie van het leger in Oost-Indië.

Civiel Departement.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol wegens ziekte, uit zijne betrekking onder toekenning van wachtgeld, de kommies-kontroleur der inkomende en uitgaande regten te Samarang A. A. Kemper.

Verleend:

Een tweejarig verlof naar Nederland, aan den adsistent-resident van Lebak (Bantam) J. J. W. Boers.

Benoemd:

Tot kommies-kontroleur der inkomende en uitgaande regten te Samarang, de kommies-boekhouder bij den ontvanger der inkomende en uitgaande regten te Soerabaija, C. W. Bogaardt.

Tot kommies-boekhouder bij den ontvanger der inkomende en uitgaande regten te Soerabaija, de kommies-ontvanger der inkomende en uitgaande regten te Japara J. H Mentz.

Tot havenmeester te Muntok, de kommies-ontvanger der inkomende en uitgaande regten, tevens havenmeester aldaar H. F. Hillebrandt.

Tot pakhuismeester te Bezoeki, de klerk op het residentie-kantoor te Rembang H. F. Hornung.

Tot kommies op het residentie-kantoor te Madioen, de kommies op het adsistent-residentie kantoor te Malang (residentie Pasoeroean), J. Kieffer.

Tot kommies op het adsistent-residentie-kantoor te Malang (residentie Pasoeroean), de klerk op het residentie-kantoor te Kediri J. A. M. Wintersteijn.

Goedgekeurd:

Dat door den Direkteur der Kultures,

BIJ DE LANDELIJKE INKOMSTEN EN KULTURES

Zijn geplaatst:

In de residentie Rembang, ter beschikking van den resident aldaar, de benoemde kontroleur der derde klasse E. A. Engelbrecht.

In de residentie Bagelen, ter beschikking van den resident aldaar, de benoemde kontroleur der derde klasse H. J. Tijdeman.

In de residentie Preanger-Regentschappen, ter beschikking van den resident aldaar, de benoemde kontroleur der derde klasse F. J. H. L. baron d'Aulnis de Bourouill.

In de residentie Soerabaija, ter beschikking van den resident aldaar, de benoemde kontroleur der derde klasse mr. P. Deketh.

In de residentie Samarang, ter beschikking van den resident aldaar, de benoemde kontroleur der derde klasse N. F. H. van Slijpe.

Dat door den Gouverneur van Sumatra's Westkust,

BIJ DE SUB-KOMMISSIE VAN ONDERWIJS TE PADANG (SUMATRA'S WESTKUST),

Is ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, wegens vertrek, als lid, ds. F. C. M. Hanegraat, onder dankbetuiging voor de door hem als zoodanig bewezene diensten.

Is benoemd:

Tot lid, ds. B. J. Ovink, predikant bij de protestantsche gemeente aldaar.

Goedgekeurd:

dat door den Resident van Banka,

BIJ DE SUBKOMMISSIE VAN ONDERWIJS TE MUNTOK

Zijn ontslagen:

Eervol, wegens vertrek, de leden, J. H. R. Köhler en A. M. van Deinse, onder dankbetuiging voor de door hen als zoodanig bewezene diensten.

Zijn benoemd:

Tot leden, L. J. W. van Rouveroij, majoor, militair kommandant aldaar, en W. E. F. van Heemskerck, kapitein der infanterie.

Militair Departement.

Verleend:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den eersten luitenant der infanterie T. C. V. B. de Steenhuijsen.

Overgeplaatst:

Als kommandant der infanterie te Willem I, de kolonel der infanterie jonkheer V. M. de Brauw, benoemd kommandant der eerste militaire afdeeling op Java.

Als kommandant der eerste militaire afdeeling op Java, de met de waarneming van die betrekking belaste kolonel der infanterie E. C. F. Happé, benoemd kommandant der infanterie te Willem I.

Marine Departement.

Ontslagen:

Uit zijne betrekking, de tweede machinist bij de dienst der gouvernements-marine J. de Mol.

Belast:

Met de waarneming der betrekking van hoofd-administrateur der marine, de hoofdkommies bij diezelfde administratie J. F. Messel.

Benoemd:

Tot hoofdkommies bij de hoofd-administratie der marine, de ambtenaar op wachtgeld J. Faes, laatstelijk hoofdkommies op het residentie-kantoor te Batavia.

ADVERTENTIEN.

POSTKANTOOR.

De Direkteur der Posterijen te Batavia herinnert bij deze belanghebbenden, dat de 2de mailstoomer in October den 15den zullende vertrekken, de Brievenpakketten, daarmede te verzenden, bij het Postkantoor te *Weltevreden* zullen worden gesloten op

Dingsdag den 14den Oct. aanst.,

des avonds ten 8 ure, voor Europa, Amerika, Britsch-Indie, Kaap de Goede Hoop, Australie, China, Japan, enz.. enz., benevens voor Banka, Palembang en Riouw.

Aan belanghebbenden wordt mits deze herinnerd, dat ook alle aan het Militair-Departement gerigte verzoekschriften, waarvan een exemplaar naar aanleiding van het voorgeschrevene bij staatsblad no. 49 van 1855, behoort te zijn geschreven op een zegel van *f* 1, steeds vrachtvrij en in duplo moeten worden ingezonden.

Huiskollekte ten behoeve van de R. K. armen te Batavia.

De gewone huiskollekte ten behoeve van de R. K. armen te Batavia over het derde kwartaal 1862 zal gehouden worden op Donderdag den 8sten dezer en volgende dagen.

Het R. C. Kerk- en Armbestuur te Batavia,
H. VAN DER GRINTEN, *Pastoor, President.*
C. VAN DEN MULJSENBERG, *Sekretaris.*

HUIS-KOLLEKTE.

Ten behoeve van de diakonie-armen der Evangelische gemeente te Batavia.

Op Vrijdag den 10den October, om de west, buiten de stad, tweede gedeelte, bevattende Rijswijk van af het kerkhof, den Gang-Chaulan, Molenvliet, Berendrechtslaan, den Gang Ketapang en de Prinsenlaan, de heer E. G. Sersansie.

Op Zaturdag den 11den October, om de west, buiten de stad, eerste gedeelte, bevattende Noordwijk, den Gang Patjenongan, Batoe Toelies, Rijswijk van af de Citadel tot aan de Societeit de Harmonie en de Sekretarielaan, de heer mr. G. J. Keiser.

Op Maandag den 13den October, om de west, buiten de stad, derde gedeelte, bevattende het Koningsplein en den Gang Polones, de heer P. F. Willems; om de west, buiten de stad, vierde gedeelte, bevattende Tanah-Abang tot aan het Kerkhof en den Gang Scott, de heer L. F. Vaillant.

Op Dingsdag den 14den October, om de west, binnen de stad, vijfde gedeelte, bevattende al de straten en grachten der stad, bewesten de groote rivier, de heer J. B. M. Boshouwer.

Op Donderdag den 16den October, om de oost, binnen de stad, zesde gedeelte, bevattende al de straten en krachten beoosten de groote rivier, de heer J. Schoonderbeek.

Op Vrijdag den 17den October, om de oost, buiten de stad, zevende gedeelte, bevattende Jakatra, Goenong-Saharie, den Gang Kamaijoran en den Gang Kadiman, de heer G. Kolff.

Op Maandag den 20sten October, om de oost, buiten de stad, achtste gedeelte, bevattende Bazaar-Baroe en Weltevreden tot aan het Hospitaal en Bazaar-Senin, de heer G. Hoeven.

Op Woensdag den 22sten October, om de oost, buiten de stad, negende gedeelte, bevattende van de brug bij Kampong Balie, den weg naar Meester-Cornelis tot aan het land Matraman, de heer G. P. Landberg.

Op Donderdag den 23sten October, om de oost, buiten de stad, tiende gedeelte, bevattende van af het land Matraman tot aan Bidera-Tjina, de heer T. de Nijs Bik.

Op Vrijdag den 24sten October, om de oost, buiten de stad, elfde gedeelte, bevattende Bazaar-Senin, Parapattan met den Gang Kwinie en den Gang Mendjangan tot aan het Koningsplein en het land Menting, den nieuwen weg achter het Koningsplein en Gang Kebon-Sirie, de heer W. Suermondt.

Het Kollegie van Diakenen der Evangelische Gemeente te Batavia;
C. DE WAAL, *Praeses.*
Ter ordonnancie van hetzelve:
J. SCHOONDERBEEK, *Scriba.*

Oproeping van Debiteuren en Krediteuren.

In de *Javasche Courant* van heden worden opgeroepen de Debiteuren en Krediteuren in de volgende boedels.

Door de Agenten der Bataviasche Wees- en Boedelkamer te Meester-Cornelis, in den boedel van wijlen den weledelen heer J. F. Leibbrandt.

Door de Exekuteuren te Ngawi, in den boedel van wijlen den chinees Liem Magoan.

Door de Weeskamer te Batavia, in de boedels van wijlen Cornelis Scheffer, in leven hoofd-ingenieur, adviseur voor het vak van scheepsbouw in Nederlandsch-Indie, José Vicompte de Sorny, H. W. M. Sandifort, partikuliere personen, en Amelia Luidja Jesaias, zonder beroep.

Vertrekkende Personen.

J. S. de Rochemont en familie. — A. W. Kinder de Camarecq en echtg. — J. F. Dekker.

SINGAPORE.

Het kan niet betwijfeld worden, dat te Singapore in de laatste tijden vele belangrijke verbeteringen zijn daargesteld. Zooveel is ten minste zeker, dat de kommissie van plaatselijk toevoorzigt uit haren dommel is ontwaakt. Onze gebrekkige houten bruggen, die immer aan vermolming onderhevig waren, worden nu door ijzeren vervangen, door welken maatregel sterkte aan netheid en sierlijkheid zal worden gepaard. Ook zal het getal der bruggen worden vermeerderd. Na het voltooijen der groote steenen Kade zal eene serie van nieuwe gebouwen verrijzen, waarvan wij niet twijfelen of zij zullen aan de stad een even goed aanzien geven, als zij voor hunne eigenaren flinke en voorspoedige handelshuizen zullen worden. Bij dit alles mogen wij het gunstig verschijnsel niet vergeten op te noemen, dat onze wegen in een veel beter toestand verkeeren, dan zij ooit te voren hebben gedaan. (*Straits Times.*)

BRITSCH-INDIË.

De luitenant-gouverneur heeft in eene raadsvergadering in Assam (thee-distrikt) de distriktshoofden en andere gegoede ingezetenen geluk gewenscht met hun toenemenden voorspoed en bloei. Hij spoorde hen daarbij aan om zich niet alleen toe te leggen op Engelsche taal, maar ook om het voorbeeld der Engelschen te volgen, wat betreft werkzaamheid, ijverig streven enz. In zoodanig eene vergadering (Durbar) te Debroogurgh zeide hij onder anderen: „eene uitgebreide Engelsche gemeente begint onder ulieden te verrijzen, van welker ondernemingszucht, nijverheid en beschaafd streven gijlieden veel voordeel trekken kunt, zoo gij slechts genegen zijt goede voorbeelden te volgen. De Engelsche taal is die uwer bestuurders, en weldra zullen alle publieke aangelegenheden in die taal worden behandeld. En gij moogt er verzekerd van zijn, dat elk kind in Assam van gegoede ouders het zich later beklagen zal, niet in zijne jeugd de Engelsche taal te hebben geleerd."

(Zulk eene aanspraak in onze kolonie zouden wij wel eens willen hooren.) (*Red.*)

— De *Bombay Review* geeft berigt van de groote vorderingen welke de telegraaflijn van Koerachie en der Perzische golf maakt. In veertien dagen tijds is de lijn tot Sommiamie tot stand gebragt, zijnde dit een afstand van 80 mijlen. In deze maand is de lijn nog een 100 mijlen gevorderd, en zoo zulks het geval niet reeds is, zal zij toch weldra zich tot in het gebied van Mekran uitstrekken.

— De korrespondent van den *Times of India* beschrijft uit Madras een aldaar in het Hooggeregtshof plaats gegrepen hebbend geval. Een Mohamedaan, die zeer fantastisch gekleed was, verscheen voor de regters, even voor het einde der zitting en maakte hen bekend, dat hij de wapenen had opgevat tegen het Britsch Gouvernement, welks heerschappij over deze landstreek weldra aan een eind zou zijn; verder gaf hij op dat hij buiten Madras een leger van 15,000 man ter zijner beschikking had, welke strijdmagt op elk gegeven oogenblik gereed was, om in de stad te trekken en de heerschappij der Engelschen voor goed te doen eindigen. Doch daar hij een man des vredes was, wilde hij de zaak met de civiele magt afhandelen, en wanneer men hem nu slechts het fort St. George wilde overgeven, zou dit vele moeite besparen, en men behoefde niet tot de wapenen zijne toevlugt te nemen. De president berigtte hem echter lagchend, dat hij voor het oogenblik niet in zijn verzoek kon treden, niettemin hopend dat hij elders gelukkiger in zijne pogingen zou zijn.

— De korrespondent van de *Delhi Gazette* meldt uit Kabeel, dat de Shah van Perzië berigt heeft ontvangen uit Kandahar en Herat, dat een Engelsch officier in het kamp van den Emir de leiding der expeditie in handen had, en den Emir in de militaire aangelegenheden ter zijde stond. Op dit berigt moet de Shah in tegenwoordigheid van alle Europesche gezanten tegen zoodanige handelwijs hebben geprotesteerd. Het feit is echter volstandig ontkend geworden door den Britschen gezant bij het hof van Perzië.

(*The Friend of India.*)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

NEDERLAND.

De Overland-post, loopende tot 28 Junij, is den 16den Augustus hier te lande aangekomen.

— Op de algemeene vergadering van deelhebbers, dezer dagen te Amsterdam gehouden, is tot ontbinding der West-Indische Maatschappij besloten.

— Den 16 dezer is van het koloniaal werfdepot te Harderwijk per stoomboot naar Nieuwediep vertrokken, een detachement koloniale militairen, sterk 125 onderofficieren, korporaals en manschappen, ten einde in den namiddag van dien dag te embarkeren aan boord van het schip *Drie Gezusters*, gezagvoerder H. B. A. Kramer. Dit detachement suppletie-troepen zal naar Java overgebragt worden onder bevel van den kapitein F. G. Steck, van het wapen der infanterie van het Indisch leger, die van verlof terugkeert, en onder medegeleide van de 2de luitenants der infanterie C. A. Moot en jhr. O. Trip, den offic. van gez. 3e kl. J. P. Dozy en den apotheker 3e kl. H. G. Stamm, allen van het Indisch leger.

— Den 12den Augustus arriveerde alhier aan het station van den Rhijnspoorweg Z. M. de koning van Wurtemberg. Z. M. incognito reizende, onder den naam van graaf von Teck, werd aan het station ontvangen door HD. dochter, onze geëerbiedigde koningin, die daartoe reeds tijdig uit 's Hage herwaarts was gekomen. De koning, die gelijk men weet circa 81 jaren telt en de oudste koning van Europa is, draagt met fierheid den last der jaren. Z. M. was geheel in burgerkleeding. Na een oogenblik te hebben vertoefd, vertrokken de vorstelijke personen en gevolg naar 's Hage, waar Z. M. zijn intrek nam op het paleis *het Huis ten Bosch*, alwaar, gelijk men weet, H. M. de koningin zomerverblijf houdt. Na een vierdaagsch verblijf is Z. M. de koning naar zijne staten teruggekeerd. H. M. de koningin deed haren koninklijken vader uitgeleide tot aan de grenzen des rijks.

— Onlangs werd in de dagbladen medegedeeld, dat het plan bestond het korps ministeriële ambtenaren aan eene algeheele reorganisatie te onderwerpen, waarvan in 't algemeen de strekking zou zijn de traktementen te verhoogen en het getal ambtenaren te verminderen. In de vorige week is dit plan in den ministerraad behandeld, doch de leden van het bewind konden het er volstrekt niet eens over worden. Naar ik verneem, is er toen besloten dat ieder minister op zich zelf zou handelen en men van alle gelijkvormigheid op dit punt zou afzien. Men mag vragen of dit strooken zou met den aard van een homogeen ministerie en met het verlangen der tweede kamer, die uitdrukkelijk verklaard heeft, dat zij alleen aan een algemeenen maatregel hare goedkeuring schenken zou."

— Krachtens magtiging van Z. M. den koning is aan den heer van Vliet, bij dispositie van den minister van koloniën, ged. 9 dezer, No. 39, aangeschreven, dat de gouv.-gen. van Ned. Indië bereid zal worden bevonden hem wederom in Ned. Indië ter inwoning toe te laten, overeenkomstig de bepalingen van het kon. besluit van 27 October 1860 No. 62, regelende de voorwaarden van toelating in Ned. Indië van Nederlanders, andere Europeanen en daarmede gestelde personen, en zijn alzoo buiten werking gesteld de bekende besluiten tot verwijdering uit Ned. Indië in 1845 ten opzigte van den heer van Vliet genomen.

Voorzeker mag deze maatregel van het tegenwoordig bewind aanspraak maken op onverdeelde goedkeuring; maar wij meenen toch te mogen herinneren, dat reeds door Z. E. den heer Rochussen, in overleg met den oud vice-president van den raad van Indië, den heer jhr. J. C. Reynst, aan het Indisch gouvernement was te kennen gegeven, dat bij hem geene bedenkingen bestonden tegen het intrekken der bedoelde besluiten, terwijl tijdens de heer Mijer aan het hoofd stond van het dep. van koloniën, bij kon. besluit aan den heer van Vliet schadeloosstelling is toegekend geworden wegens het wedervaren in de Preanger-Regentschappen. Iedere rigting dus op koloniaal gebied heeft bijgedragen tot eindelijke oplossing dezer zoo lang aanhangig gebleven zaak.

— Het totaal der ingekomen giften voor de noodlijdenden door den brand te Enschedé bedraagt thans *f* 161,126.56½. Door de hoofdkommissie is thans aan 880 personen eene geldelijke ondersteuning verleend van *f* 20,953.20.

— Thans bevindt zich hier te lande de heer S. A. Benson, president der republiek Liberia, die eenige der belangrijkste gemeenten van ons land bezoekt. Het gemeenebest Liberia is, gelijk men weet, eene vrije neger-republiek aan de zoogenaamde Peperkust van Guinea door de Vereenigde Staten gesticht, en wel ten gevolge der bemoeijingen van de vereeniging tot kolonisatie der vrije kleurlingen van de Vereenigde Staten. Die staat, thans omstreeks 400,000 inwoners tellende, en in het bezit van eene zeer vrijzinnige grondwet, verkeert in bloeijenden toestand en heeft een aantal goed ingerigte scholen en netgebouwde kerken, terwijl hij voor de afschaffing van den slavenhandel in die streken meer nut heeft gesticht dan de kruisers der zeemogendheden.

— Men schrijft uit Vlissingen:

„De schroefschoener *Frans Naerebout*, onder bevel van schipper R. Verschoor, is heden van hier naar Londen vertrokken. Aan boord daarvan bevinden zich negen officieren die van deze door het departement van marine beschikbaar gestelde gelegenheid gebruik maken, om Londen en de tentoonstelling aldaar te bezigtigen.

„Sedert eenigen tijd is men aan 's rijks werf alhier werkzaam aan de verandering van de drijvende batterij *de Draak* en het stoomfregat 1e klasse *de Ruyter*.

„De zware ijzeren platen waarmede *de Draak* voor en achter bekleed was, zijn er afgenomen, om, naar ik verneem, aan een proef met puntkogels onderworpen te worden. Blijkt het dat ze daartegen niet bestand zijn, dan zullen ze nog zwaarder worden gemaakt. Ook de *de Ruyter*, eerst zeilfregat, daarna te Hellevoetsluis in een stoomfregat der 1e klasse verbouwd, zal naar een nieuw stelsel worden ingerigt; reeds is het bovendek er uitgebroken en een gedeelte der geschutpoorten. Wat soort van schip of batterij het echter worden zal, is niet bekend."

— Dezer dagen de hoogst belangrijke verzameling historiepenningen en munten, — die zal verkocht worden — nazieude, heeft men aldaar een penning gevonden, die om zijne buitengewone zeldzaamheid zoowel als om zijne belangrijkheid eene uitvoerige vermelding verdient. Het is eene penning vervaardigd ter gedachtenis aan den moord der de Witten; aan de eene zijde vertoont hij de borstbeelden der broeders, aan de keerzijde een vierkant met een treurengel aan elke zijde en onderaan een doodshoofd. Op dit vierkant is gegraveerd: *Spiegel onses tyts Aen de twee heeren Jan en Cornelis de Wit den* 20 *Augusti Anno* 1672, terwijl het vierkant zelf een deurtje vormt, dat toegang geeft tot een verborgen kastje en, opengedaan, aan de binnenzijde het voorval te Chattam (gegraveerd) vertoont. Verder vindt men twee kleine losse zilveren plaatjes, op welke 4 tafereelen van den moord gegraveerd zijn, terwijl het geheel besloten wordt door een gegraveerd portret van Jan de Wit tegen den achtergrond of het beschot van het kastje.

Deze penning schijnt zóó zelfs aan van Loon onbekend gebleven te zijn. Voor zooverre bekend, is hij in geen katalogus van penningverzamelingen te vinden.

— Tot bewijs van het beweren, dat, zoo men een binnenlandsch kanaal verlangt van Amsterdam naar de Noordzee, dergelijk kanaal, in kleinere afmetingen, sedert lang bestaat, namelijk door de Overtoomsche-sluis, ringvaart van het Haarlemmermeir, de Lede, naar Katwijk, — van welk kanaal de afmetingen en sluizen, zonder veel kosten en kunstwerken slechts ruimer zouden moeten worden gemaakt, om het beoogde doel te bereiken, — heeft de heer mr. J. P. Amersfoort een proeftogt ondernomen, met eenige belangstellende genoodigden, van Amsterdam, langs Haarlem naar Katwijk, en van daar, langs Leyden, terug naar eerstgenoemde stad. Deze proeftogt heeft plaats gehad met het schroef-stoomvaartuig Jacobus, van den heer v. d. Manden, lang 17,78, breed 2,37, en diepgaande achter 1,14, hoog boven de waterlijn 2 ellen, — op den 9den Augustus. Des ochtends van Haarlem vertrokken, heeft men met dit vaartuig omstreeks den middag de sluis met de drijfdeuren in het Katwijksche kanaal bereikt, maar, ter zake der ligging van den slagbalk, het niet tot aan de zeesluis kunnen brengen. De terugtogt naar Amsterdam ten half drie ure aanvaard, is des avonds volbragt. Indien de zeesluis, thans een duikersluis, tot eene schutsluis kon worden ingerigt, zou, naar het oordeel van den heer Amersfoort, met de tegenwoordige breedte der kanalen, behoudens eenige verdieping daarvan en verlaging van slagbalken, de vaart van Amsterdam, langs Katwijk, naar zee, voor koffen en dergelijke zeeschepen binnen zeer korten tijd mogelijk worden gemaakt.

— Men meldt van het Nieuwe Diep dd. 14 Augustus: De werkzaamheden aan den spoorweg, vooral die aan het te graven bassin en aan de draaibrug over de fortgracht, gaan met voorbeeldeloozen spoed vooruit.

Het graven van het bassin lokt nog al nieuwsgierigen, want men vindt op 6 el beneden den grond eene menigte boomen in eene dikke veenlaag, die alleen met de kruin naar het N. W. zijn gekeerd. Het is meer dan waarschijnlijk dat die boomen tengevolge eener overstrooming zijn bedolven geraakt; bij het graven van de nieuwe commercie-sluis en den dokput voor het nieuwe droge dok werden zij ook gevonden. Zij zijn onbegrijpelijk hard, en verschaffen aan de werklieden even als de veengrond een goeden voorraad van brand voor den winter.

BIJVOEGSEL
VAN DEN
JAVA-BODE
van Woensdag, 8 October 1862, No. 80.

BELGIË.

De kamer van afgevaardigden heeft met 76 tegen 10 stemmen het traktaat met Engeland aangenomen. Dit is een zeer onverwachte zegepraal voor het ministerie, na de hevige aanvallen, waaraan dit traktaat, van de zijde der pers en in de meetings, heeft bloot gestaan. Het is opmerkingswaardig, dat alle vertegenwoordigers uit Gent op twee na voor het traktaat hebben gestemd, en dit is alleen daardoor verklaarbaar, omdat de regering beloofd heeft dat het een uitstel zou trachten te verkrijgen voor de toepassing der maatregelen, die betrekking hebben op de katoen-industrie. Het traktaat is eigenlijk slechts door één redenaar, den heer Dumortier, den voortdurenden verdediger van alle vooroordeelen, bestreden geworden. Volgens dezen afgevaardigde zou het Engelsch-Belgische handelsverdrag den dood van den nationalen arbeid ten gevolge hebben. De heer Orts heeft hem herinnerd, dat hij altijd hetzelfde had voorspeld bij elk verdrag, dat met eenige natie werd gesloten. Zoo, toen men in 1837 het verbod van de Fransche lakens heeft opgeheven, voorspelde de heer Dumortier den ondergang van Verviers, welke stad op dit oogenblik de rijkste industrieele plaats van Belgie is.

ENGELAND.

De heer Money wijst in zijn eersten brief ter toelichting van het reeds vermelde punt. — de belemmering der katoenproduktie in Indie betreffende — op den maatschappelijken toestand der inlandsche bevolking. De voornaamste katoen-distrikten in de presidentschappen Madras en Bombay worden volgens die beschrijving bewoond door kroonboeren. Zoowel tot eene meer verzekerde als minder kostbare inning der belastingen heeft het gouvernement aan de bevolking toegestaan zich te splitsen in onderscheidene dorpen of afdeelingen, die ieder door tusschenkomst van een vertegenwoordiger het verschuldigde montant opbrengen. Zulk een vertegenwoordiger, de plaatselijke geldleener genaamd, waarborgt dan ook aan het gouvernement de betaling der in te vorderen belasting. Hij stort deze jaarlijks als voorschot uit zijne eigene middelen in de gouvernementskas en zorgt tevens voor alle verdere uitgaven van het dorp, zelfs ten behoeve der godsdienstige plegtigheden en andere feesten. Het bedrag van dit alles wordt hem door het dorp terugbetaald in werk, bestaande in de gemeenschappelijke bebouwing van eene bepaalde uitgestrektheid gronds tegen een laag loon. De oogst daarvan wordt hem in eigendom te huis bezorgd, altoos onder de stilzwijgende konditie dat hij die slechts tegen de vooraf bepaalde som overneemt, terwijl verder alle baten en schaden van den verkoop van het geproduceerde voor zijne eigene rekening zijn. Daardoor heeft hij natuurlijk bij de dorpsbewoners een niet geringen invloed, waarbij nog komt dat zij doorgaans ook in hun individueel belang geldzaken met hem uitstaande hebben en zijne schuldenaars zijn, ten gevolge waarvan zij zich genoodzaakt zien hunne partikuliere produkten bij hem te gelde te maken, tegen zoodanigen prijs als hij goedvindt daarvoor te besteden. Hoe hard dit voor de bevolking ook moge schijnen, zoo ligt daarin aan den anderen kant toch veel goeds; want zoodoende ontstaat aldaar eene markt, die er anders in het geheel niet zou zijn, terwijl tevens het geld, hetwelk langs dien weg naar de andere provincien vloeit, het beste element is tot het verkrijgen van een beteren toestand en toekomstige vruchtbaarheid van kapitaal in de uitgestrekte landstreken. Jammer slechts dat de geldleeners en dorpelingen niet kunnen besluiten om door gemeenschappelijke operatien hun onderling voordeel te zoeken, maar integendeel, ten gevolge van bekrompen uitzigten, eene opposite houding tegenover elkander aannemen. De geldleener zoekt altoos tegen een zoo laag mogelijk voorschot een zoo hoog mogelijk bedrag in produkten te verkrijgen; met andere woorden: hij zoekt de voor hem goedkoopste markt te maken. De dorpelingen daarentegen trachten altoos voor zoo weinig mogelijk arbeid of produkten een zoo hoog mogelijk voorschot te ontvangen; zij maken in hun belang de markt zoo duur als zij maar kunnen. Dit veroorzaakt een strijd van belangen, die nu en dan aanleiding geeft tot eene minnelijke schikking, waarbij meestal ieder der dorpelingen, de eene meer de andere minder gunstige voorwaarden weet te bedingen, al naar mate hij bij den geldleener voor een hooger of lager bedrag te boek staat en hij hem stouter kan of nederiger moet onder de oogen zien. De toestand komt dus eigenlijk hierop neder, dat door den geldleener, wegens het eenmaal vastgesteld jaarlijksch voorschot ter afdoening der gemeenschappelijke uitgave, eene vastgestelde uitgestrektheid gronds tegen een zeer laag loon wordt bebouwd, maar dat dan nog ieder bovendien voor zijne persoonlijke schulden de een meer de ander minder in werk of produkten heeft af te betalen.

Gesteld nu dat een inlandsch koopman, op de tegenwoordige hooge katoenprijzen eene spekulatie bouwende, eene in vergelijking van 't vorige jaar drie à viermaal grootere hoeveelheid katoen tegen drie à viermaal hooger prijs aanvraagt, waar moet die katoen dan van daan komen? Natuurlijk óf van den openbaren óf van den partikulieren grond. Maar dan zal hij spoedig ondervinden, dat in de gegeven omstandigheden noch de een noch de andere grond tot zulk eene vermeerderde produktie voor hem beschikbaar is. Immers er is eenmaal vastgesteld *hoeveel* morgen lands ter restitutie der voorgeschoten belastingen enz. tegen het *bepaalde* lage loon moeten beschouwd worden, en daar nu de geldleener, wanneer hij de op die akkers gewonnen katoen verkoopt, reeds enorme voordeelen trekt uit de verhoogde prijzen, van dit artikel, zoo zullen de dorpelingen natuurlijk weigeren aan den gemeenschappelijken of openbaren grond nog meerdere akkers toe te voegen, tenzij hij voor de bebouwing van die *meerdere* gronden ook *meer* loon geeft. Doch juist dit laatste doet de geldleener niet; want hij weet zeer goed dat zij terstond middelen in het werk zullen stellen, om datzelfde hoogere loon voor de bebouwing van *alle* gemeenschappelijke velden te eischen, waardoor zijne inkomsten natuurlijk eene niet geringe vermindering zouden ondergaan. En wilde hij ten aanzien van hunne partikuliere gronden eene overeenkomst met hen aangaan, dan blijft toch vooreerst hetzelfde bezwaar bestaan, en ten tweede zouden velen daartoe gronden moeten afstaan, die zij voor hunne voeding en andere behoeften noodig hebben. Naar het oordeel van den heer Money is daartegen niets te doen, zoo lang niet de geldleener als tusschenpersoon op zijde wordt geschoven en zich Europesche handelaars naar Indië begeven, om regtstreeks met de inlanders in onderhandeling te treden. Hij gelooft dat een verhoogd loon en de onttrekking aan het drukkend monopolie des geldleeners en door hem dan voldoende prikkel zal zijn om akkers en werkvolk beschikbaar te krijgen. Zonder de tegenwoordigheid van Europesche koopers zal het zijns inziens in de katoendistrikten altoos een gebrekkig werk blijven. Hij verwacht wel, dat het beter zou gaan in die distrikten waar oliezaad en andere produkten worden gewonnen, namelijk door in plaats daarvan bepaaldelijk katoen aan te vragen; hij vertrouwt zelfs dat, wanneer de bevolking dier distrikten ziet dat de katoenkultuur meer opbrengt, zij wel spoedig zal besluiten om den handel in oliezaad enz. door de katoenteelt te vervangen; doch hij acht dit minder goed, zoolang niet alle voorwaarden van Amerikaansch katoen totaal verdwenen is.

Na deze aanwijzing treedt de schrijver in eene korte nadere, hier en daar retrospektieve beschouwing, waarin hij ook ter loops spreekt over de moeijelijkheid van het transport uit de Indische binnenlanden naar zee, hetwelk hij evenwel in de onderhavige kwestie meer als eene bijzaak beschouwt, terwijl hij zich voorstelt in een tweeden brief zijne beschouwing met de behandeling der volgende punten te zetten.

— In de laatste zitting van het Hoogerhuis heeft lord Campbell gevraagd om mededeeling der stukken, die de regering had ontvangen van den heer Mason, vertegenwoordiger der zuidelijke staten, in welke stukken sprake moet zijn over de erkenning dier staten door Engeland. Graaf Russell verklaarde daaraan niet te kunnen voldoen, omdat de heer Mason hier te lande niet officieel was ontvangen en eene met hem gevoerde korrespondentie derhalve geen officieel karakter had. Er bestaat dienaangaande niets officieels dan eene dépêche van den heer Seward aan den Amerikaanschen gezant alhier en diens antwoord daarop. In laatstgenoemd stuk is de zienswijze van H. M. regering aangaande die zaak uitgedrukt, zijnde nog onveranderd dezelfde aan het huis bekende zienswijze van voor eenige maanden; de regering heeft hare houding omtrent die zaak niet gewijzigd. Mogt zij later van gedragslijn willen veranderen, dan zou het noodig zijn, dat zij zich eerst daaromtrent verstond met de andere zeemogendheden. Denkt men misschien dat deze werkelijk geneigd zijn de Zuidelijke staten te erkennen en dat dit door Engeland wordt tegengehouden, dat is slechts eene bewering zonder grond, aangezien aan het Britsch gouvernement door geen der andere mogendheden ooit het verlangen daartoe is te kennen gegeven, of ooit eenig voorstel is gedaan. En wat eene bemiddeling betreft, wanneer daartoe een voorstel mogt worden gedaan, dan is het te hopen dat het bepaaldelijk geschiedt door de voornaamste Europesche mogendheden. Tot nog toe heeft er eene wisseling van vertrouwelijke mededeelingen plaats tusschen het gouvernement en Frankrijk; daaruit is gebleken, dat beide gouvernementen dienaangaande dezelfde zienswijze zijn toegedaan. Met Rusland is de regering niet zoo gestadig in korrespondentie, maar ook dat gouvernement zou wel bereid zijn om de maatregelen, die mogten worden noodig geacht, in overweging te nemen, even als ook de overige gouvernementen daartoe wel bereid zouden bevonden worden.

— Het Parlement is den 7den Augustus door den lord kanselier gesloten met de gebruikelijke rede, waarin wat de buitenlandsche politiek betreft, o. a. de volgende zinsneden voorkomen: „H. M. beveelt ons om u mede te deelen, dat haar betrekkingen met de vreemde mogendheden bevredigend en vriendschappelijk zijn, en dat H. M. vertrouwt, dat de vrede van Europa niet in gevaar zal gebragt worden.

— Dezer dagen zijn te Liverpool, in tegenwoordigheid van de municipale en andere autoriteiten, proeven genomen tot nader onderzoek van het vermogen tot zelfontbranding en ontploffing van aard- of steenolie. De eerste proef geschiedde met olie uit Canada, die wel oogenblikkelijk ontvlamde, doch geene ontploffing te weeg bragt en, in vlam staande, door middel eener gewone brandspuit spoedig gebluscht was. De proef werd toen voortgezet met olie uit Philadelphia, die wel in hevigen graad ontbrandde, maar toch overigens evenmin voor ontploffing vatbaar scheen. Tot nader onderzoek omtrent de mogelijkheid van blussching werd toen eene aanmerkelijke hoeveelheid over den grond uitgestort en ook toen bleek dat de brandende stof tegen het water niet bestand was.

DUITSCHLAND.

In de zitting der Duitsche bondsvergadering van den 14den Aug. zijn voorstellen tot hervorming der inrigting van den bond ingediend en aan eene kommissie verzonden.

Oostenrijk, Beijeren, het koningrijk Saxen, Hanover, Wurtemberg, Keurhessen, Groothertogdom Hessen en Nassau deden daarbij voorstellen.

— De Hanoversche regering heeft het Fransch-Pruissisch handelstraktaat mede van de hand gewezen, en dit reeds ter kennis van het Berlijnsche kabinet gebragt.

De beide kamers in Nassau hebben daarentegen zich met groote meerderheid van stemmen voor de toetreding tot dit traktaat verklaard.

Ook Brunswijk is tot het Fransch-Pruissisch handelstraktaat toegetreden.

Men zegt dat Pruissen zich geneigd toont, om uit het *Zollverein* te treden. Dit zou een zeer ernstige gebeurtenis zijn.

— Uit Kassel verneemt men, dat de eerste verkiezingen voor de stenden een zeer onaangenamen indruk op den keurvorst gemaakt hebben. Vooral is dit het geval geweest met de verkiezingen in het Smalkaldische, waar de heer von Schenck, vroeger lid van het ministerie Eberhardt, door de hoogst aangeslagenen in de belastingen, met eenparigheid van stemmen gekozen is. Dezen heer von Schenck kan de keurvorst letterlijk niet dulden.

De Keurhessische kamer zal waarschijnlijk tegen de helft der volgende maand bijeengeroepen worden.

— Bij keizerlijk besluit is het gemeentebestuur van Triest ontbonden. Binnen vier weken na de dagteekening van het besluit moeten nieuwe verkiezingen plaats hebben.

— Zoo als men weet is de Hannoversche minister von Borries van zijn post ontslagen, zonder dat tot dus verre bekend was, welke de oorzaak van zijn val is. Volgens sommige dagbladen zou hij over den nieuwen katechismus gestruikeld zijn. De koning namelijk, ziende dat de oppositie tegen dit geschenk grooter was, dan hij ooit had kunnen denken, heeft eindelijk het verpligte gebruik van dit boek opgeheven, zoodat de gemeenten zich daarvan nu naar goedvinden al of niet kunnen bedienen. Nu zou de heer von Borries gewild hebben, dat men meergenoemd leerboek zonder eenig voorbehoud afschafte, onverschillig of de gemeenten er al of niet van gediend wilden zijn; vandaar een verschil met den koning en — zijn ontslag. 't Is mogelijk, dat de zaak zich aldus heeft toegedragen en dat dit geschil over den katechismus de aanleiding tot den val des ministers geweest is; de eenige reden zal het echter wel niet zijn. En heeft zijne Hannoversche majesteit zijn minister met de daad alleen daarom de portefeuille ontnomen, dan is ook uit zulk eene verandering vooruitgang voor Hannover te wachten.

— In een brief uit Frankfort aan het *Journal des Débats* worden de drie hoofdpunten medegedeeld, waarover de op 7 Oktober e. k. te Eisenach te houden algemeene vergadering van het duitsche *National-Verein* zal hebben te beraadslagen en te beslissen: 1o. de geografische uitgestrektheid van het toekomstige duitsche rijk, de provinciën die er toe moeten behooren; 2o. de algemeene of bijzondere wapening van dit rijk; 3o. de organisatie van een duitsche vloot, afgescheiden van de pogingen die door het *Verein* ten behoeve eener pruissische vloot reeds zijn of nog zullen worden gedaan.

— De heer Dr. Waldeck, het hoofd der vooruitgangspartij in het huis der afgevaardigden, vierde voor eenige dagen zijn 60sten verjaardag, bij welke gelegenheid hem uit schier alle plaatsen des rijks bewijzen van sympathie werden toegezonden. De leden der vooruitgangspartij in genoemd huis zonden hem een prachtig album, hunne photographische portretten bevattende, en waarvan de omslag op eene zilveren plaat het opschrift droeg: „Aan onzen Waldeck, op den 31 Julij 1862". 's Avonds werd te zijner eere een feestmaal van ongeveer 450 couverts gegeven, waarbij den feestvierende uit verschillende oorden gelukwenschen per telegraaf toekwamen. (Zoo is het nog de moeite waard om liberaal te wezen!) (*Red.*)

RUSLAND.

Keizer Alexander II heeft alle ligchamelijke straffen in Rusland afgeschaft. Dit is wel is waar een natuurlijk gevolg van de emancipatie, maar niet min moet men er den czaar dankbaar voor wezen, dat hij het initiatief heeft genomen tot een maatregel, door de menschheid en de beschaving zoo dringend verlangd.

— Den 9 dezer is het Japansche gezantschap te St. Petersburg aangekomen. Den 12den is het door den keizer in eene plegtige audientie ontvangen.

ITALIË.

De bladen van Palermo behelzen de proklamatie, die Garibaldi vóór zijn terugtrekking in het woud van Ficuzza tot de Sicilianen heeft gehouden. Deze proklamatie luidt als volgt: „Palermitanen! Europa, de geheele wereld heeft van nu af uitspraak gedaan over de Romeinsche kwestie en tegen de onbegrijpelijke bezetting van de Italiaansche hoofdstad door vreemden geprotesteerd; deze waarheid is *sacro-santa*. Gij, grondleggers van de Italiaansche omwenteling, voornaamste bewerkers van deze grootsche gebeurtenis, gij hebt de schande gevoeld, die op de natie drukt en gij maakt u gereed, om die uit te wisschen. Het schiereiland antwoordt waardig op uw stem en zoo men den vrede der wereld verlangt, zal men moeten toegeven aan den regtmatigen wensch van 25 millioen Italianen. Gij zijt verbitterd over de genomen maatregelen van het gouvernement, en heden vermeerdert men nog uw verontwaardiging door de terugroeping van een man, die met regt uw liefde verdiende. Ja, de terugroeping van den markies Pallavicino is een nieuwe onvoorzigtigheid. Treurende over het verlies van dezen veteraan, van dezen martelaar voor de vrijheid, moet gij over de dwalingen heenstappen van hen, die de oorzaak zijn van zijn terugroeping. Die mannen zullen voorbijgaan, maar de grondbeginselen van de Italiaansche nationaliteit zijn onvergankelijk.

„In naam van die beginselen hebt gij zooveel geleden, en na twintig eeuwen van hoop en telkens verijdelde illusien hebt gij ze op onwederlegbare wijze geproklameerd. Wij zijn sterk, dus moeten wij kalm zijn en ernstig. Ik moet mij verwijderen, maar ik hoop slechts voor korten tijd. Van nabij, even als van verre, is mijn hart bij u. Ons programma is dat, wat wij te zamen hebben toegejucht op uwe prachtige barrikades: Italie en Victor Emanuel! Met dit programma zullen wij naar Venetie trekken en naar Rome. De fortuin zal nog eenmaal die jonge veteranen toelagchen, die even als Pallas, geheel gewapend uit uw boezem zijn voorgekomen. Ik reken op u als het voetstuk van ons geluk, als de basis van de operatien, waarop mijn dappere vrijwilligers het groote werk van de vrijmaking der slaven zullen ten einde brengen."

— Het officieel orgaan der Italiaansche regering deelt het besluit mede, waarbij Cialdini wordt benoemd tot buitengewoon kommissaris op het eiland Sicilie.

— De regeringstroepen zijn thans vereenigd te Misterbianco, zijnde op ongeveer 1 uur gaans van Catania.

AMERIKA.

De benoeming van generaal Halleck tot opperbevelhebber van de armee der Unie is den 24sten Julij officieel bekend gemaakt. Het blijkt dat Halleck iemand van middelbare jaren is en steeds het krijgswezen grondig bestudeerd heeft. Hij heeft tevens bewijs gegeven van administrative bekwaamheid, maar was nooit in de gelegenheid om zijne bekwaamheden als veldoverste in een grooten veldslag te doen kennen. Men kan hem wel niet populair noemen, maar daarentegen heeft hij zich door zijn standvastig karakter toch te veel vertrouwen verworven, om tot eigenlijke impopulariteit te vervallen. Vroeger heeft hij eene verhandeling over de krijgstaktiek in het licht gegeven, waarin hij als grondbeginsel vaststelde, dat een bevelhebber, als hij zijn rang waardig wil handhaven en wezenlijk succes wil hebben, den juisten takt moet bezitten om zijne nederlagen in zijne dépêches als overwinningen voor te stellen. Naar men zegt is de president eerst na gemeenschappelijk overleg met de generaals Scott en Mac Clellan tot zijne benoeming overgegaan.

Uit de laatste berigten blijkt tevens, dat hij reeds terstond eene meer energieke houding had aangenomen, dan men aanvankelijk verwachtte. Hij schijnt nu een krachtigen steun te zoeken in de negerbevolking van het zuiden; althans hij heeft zijne generaals gelast alle negers die zij maar kunnen krijgen, te engageren, onverschillig of zij slaven zijn of niet. Wanneer sommige negers of hunne meesters zich hiertegen verzetten, dan moeten zij maar tegen wil en dank worden aangeworven. Hij zegt dat de slavernij slechts het resultaat is van lokale instellingen en dat daar waar de opstand is uitgebroken, de lokale wetten niet meer worden beschouwd als van kracht te zijn, maar slechts de algemeene wet des lands geëerbiedigd wordt. Daarom hebben de Noordelijke generaals er zich volstrekt niet om te bekommeren, of de slavernij al of niet in dat gedeelte des lands bestaat; zij hebben zich eenvoudig aan hunne lastgeving te houden en de negers te gebruiken waar zij kunnen, terwijl zij aan de burgerlijke wetten de regeling van den maatschappelijken toestand dezer menschen moeten overlaten.

De positie van Mac Clellan, die nu met het kommando over zijn korps belast blijft, was aanvankelijk uitmuntend geschikt als punt van defensie, maar leverde eerst weinig kans op, om aanvallenderwijze te ageren of een terugtogt te bewerkstelligen. De Zuidelijken hadden dien ten gevolge hunne positie aan de Chickahominy achter Mac Clellan gehandhaafd en de linie der James-rivier bezet beneden de positie d r noordelijken, zoowel als tusschen deze en de stad Richmond, alwaar zij aan twee zijden nieuwe sterke batterijen hebben opgeworpen.

Volgens berigten van den 7den heeft Mac Clellan alstoen eene verkenning uitgezonden tot Newmarket. Zijne troepen ontmoetten bij die gelegenheid twee regementen der Zuidelijken, die, met achterlating van een honderdtal gevangenen, op de vlugt werden geslagen, terwijl 1500 man zijner troepen de zuidzijde van de James-rivier zijn overgetrokken en ten spoedigste een aanval op Fort Darling moesten doen. Een ander gedeelte van zijn leger heeft Malvern Hill, op 10 mijlen afstands van Richmond gelegen, bezet. Het blijkt dus dat Mac Clellan zich in eene meer gunstige positie bevindt dan in het eerst, en dat zelfs eene offensieve houding had aangenomen.

Er wordt omtrent het krijgstooneel nog van den 12 Augustus het volgende gemeld: Er is een hevig gevecht geleverd in de vallei van Virginia. Daar de Zuidelijken onder generaal Jackson de Rapidan waren overgetrokken, heeft generaal Pope hen twee afdeelingen van zijn leger te gemoet gezonden, om hen tegen te houden. Daarop volgde een hevige strijd gedurende den geheelen dag bij Cedar Mountain. De Noordelijken zijn teruggetrokken en hebben twee kanonnen verloren; hun infanterie heeft zwaar geleden. Men schat de strijdmagt van de Zuidelijken in dit gevecht op 20,000 man en die der Noordelijken op 7000. In den nacht zijn de Zuidelijken over de Rapidan teruggetrokken naar Orange-Court-house, vervolgd door de Noordelijken. Men gelooft, dat de beide partijen zware verliezen hebben geleden.

— Omtrent de gepleegde wapenfeiten van den nieuwen stoomram der Zuidelijken leest men nog het volgende:

Het nieuwe gepantserde schip *Arkansas*, door de Zuidelijken op de Mississippi in de vaart gebragt, heeft zijn proefstuk gedaan en wel met zulk een gelukkigen uitslag, dat het vaartuig, of gelijk de Zuidelijken zeggen, het *gepantserde vlot*, met slechts twaalf stukken gewapend, zonder eenige moeite of schade dwars door eene Noordelijke vloot van 22 schepen is heengevaren, niettegenstaande deze allen eene uitmuntende positie hadden ingenomen en gezamenlijk met 200 stukken geschut werkten. Uit het gedetailleerd verslag van dit gevecht blijkt dat de eerste ontmoeting plaats had in den vroegen morgen van den 15den Julij. Drie kanonneerbooten, de *Carondelet*, *Tyler* en de *Queen of the West* waren dien nacht door het Noordelijk eskader, hetwelk Vicksburg ingesloten hield, op eene verkenning langs de Yazoo uitgezonden. Na ongeveer 7 mijlen geavanceerd te zijn, zagen zij in de verte een vreemd vaartuig, hetwelk langzaam naderde en naauwelijks half zoo breed was als eene gewone kanonneerboot. Niemand begreep in het eerst welk wonderlijk schip het zijn kon, doch naauwelijks was de veronderstelling gemaakt dat het de nieuwe *Arkansas* kon zijn, of de *Tyler* kreeg reeds een kogel op het dek, waarop onmiddelijk nog een paar schoten volgden, terwijl het vreemde schip te gelijker tijd met eene versnelde beweging regtstreeks op het drietal aanhield. De *Tyler*, die den aanvaller de passage wilde afsnijden, wendde oogenblikkelijk om hem van zijboord eene volle laag te geven, maar zag zich hierin teleurgesteld, doordien de afstand voor zijn geschut te groot was, zoodat hij daarmede slechts kruid en kogels verspilde, terwijl daarentegen de projektielen der *Arkansas* hem op onderscheidene plaatsen eene aanmerkelijke schade toebragten. De noordelijken weken daarom terug, doch werden zoo van nabij en zoo hevig door den ander vervolgd, dat de manschappen genoeg te doen hadden, om van den achtersteven geregeld eenige kogels op hem af te werpen. Bij die manoeuvre kreeg de *Tyler* een schot, waardoor een tiental manschappen gekwetst of gedood werden, terwijl van vier matrozen die op eene rij stonden, letterlijk de hoofden werden afgeschoten. De *Tyler* was daardoor genoodzaakt de machine met volle kracht te laten werken, en kwam zoodoende eindelijk zijn vervolger wel veel meer vooruit, maar had, eer hij buiten het bereik der gevaarlijke projectielen was, toch nog 18 dooden en 17 gekwetsten aan boord. De gepantserde *Carondelet*, die de *Tyler* zooveel mogelijk te hulp wilde komen, werd te gelijker tijd zoo toegetakeld, dat zij weldra met een verlies van 9 dooden en 22 gekwetsten moest retiren. De kommandant der *Carondelet* wilde het evenwel zoo gemakkelijk niet opgeven, en deed op nieuw zulk een hevigen aanval, dat een aantal zijner manschappen op het dek der *Arkansas* konden overspringen. Daar evenwel de bemanning van dit schip beneden bleef en de Noordelijken dus aan boord van het vijandelijke schip niets konden uitvoeren, waren deze genoodzaakt onverrigter zake naar hun eigen vaartuig terug te keeren, te meer omdat de *Arkansas* onverwacht een wending maakte, om zich van de *Carondelet* te verwijderen, die bij deze manoeuvre door een vijandelijk projektiel zulk eene schade aan den stoomketel beliep, dat 40 à 50 man, om niet in den uitstroomenden stoom te verbranden of te verstikken, genoodzaakt waren overboord te springen, waarbij maar zeer weinigen gered konden worden.

Inmiddels hoorde men op de Noordelijke vloot bij Vicksburg wel duidelijk de kanonnade, doch ieder meende dat dit het vuur van de *Tyler* was, die misschien bij hare verkenning eenige schoten langs den oever losbrandde. Eerst later bemerkte men, dat er iets anders gaande moest zijn, daar eerst de *Queen of the West* en spoedig daarna de *Tyler*, merkbaar beschadigd en gevolgd door een onbekend schip, kwam aanstoomen. Algemeen dacht men, dat dit laatste de vervolging nu wel zou staken, doch neen, de *Arkansas* rigtte koers regtstreeks op de noordelijke schepen en waagde zich, onophoudelijk naar alle kanten vurende, te midden van vijftien groote schepen en zeven kanonneerbooten. Oogenblikkelijk werd een algemeen en verschrikkelijk vuur op de *Arkansas* geopend. Slechts één hunner, de *Lancaster*, had op dat oogenblik stoom genoeg om een krachtigen aanval van nabij te kunnen ondernemen, doch werd in een ongelooflijk korten tijd zoo deerlijk gehavend, dat de andere schepen de manschappen in allerijl te hulp moesten komen, daar zij anders te gelijk met het zinkende schip in de golven waren omgekomen. De andere schepen kwamen toen het een na het andere opdagen, en er ontstond op nieuw een allerhevigst vuur uit geschut van allerlei kaliber en vermogen, doch de *Arkansas* scheen zich om dat alles volstrekt niet te bekommeren en zette gestadig zijn togt voort, altoos door zijne vervaarlijke projektielen de aanvallers van zich afhoudende. Het gevolg was dan ook, dat de *Arkansas* er zich door heen sloeg en weldra ongedeerd te Vicksburg aankwam, alwaar zij onder de daverende triomfkreten der Zuidelijken werd ingehaald. Den 23sten Julij is toen nog eene poging aangewend om het gevaarlijke schip in den grond te boren, doch evenals de eerste maal liep dit weer af met belangrijke schade voor de noordelijke schepen, terwijl de *Arkansas* er zich alweder ongehinderd doorheen sloeg. In de laatste telegrafische berigten wordt gemeld dat Zuidelijken zich bij een lateren aanval genoodzaakt hebben gezien, het in de lucht te laten springen.

— Voor eenigen tijd werd gemeld, dat de Russische regering stappen zou doen bij het kabinet van Washington, om tot eene schikking te komen met het Zuiden. Naar men verneemt heeft de regering der Unie daaraan gevolg gegeven en is het antwoord van den heer Seward daarop ook reeds ontvangen. Dit antwoord nu moet in zeer beleefde termen zijn, doch inhouden dat de Unie met rebellen niet wil onderhandelen. Evenwel zijn de bewoordingen niet van dien aard, dat zij de mogelijkheid uitsluiten van eene schikking tusschen de beide oorlogvoerende partijen, mits Europa niet besluite eene bemiddeling op te dringen, want die zou het kabinet van Washington nimmer aannemen. De echtheid van het berigt aannemende, kan men vragen of de heer Seward niet opzettelijk zijn antwoord zoo ingekleed heeft, ten einde Europa van elk denkbeeld van bemiddeling, waarvan het kabinet van Washington, zooals men weet, niets hooren wil, te doen afzien?

De Hollanders op Sumatra.

(Volgens de *Straits Times*).

De nieuwsbladen uit Pinang, welke per *Hooghly* tot ons zijn gekomen, houden mededeelingen in omtrent de handelingen der Nederlanders ter kuste van Sumatra, welke niet van de aangenaamste zijn voor de belangen van genoemde nederzetting. Wij hebben kennis genomen, dat het Nederlandsch Gouvernement langzaam doch zeker zijne magt en invloed tracht uit te strekken over die inlandsche staten aan Sumatra's Oostkust, welke in vorige tijden — zegge vóór het jaar 1824 — met de (Engelsche) Oost-Indische Kompagnie hunne traktaten van vriend- en bondgenootschap hadden. Niet dat wij nu iets verontrustends zien in de magtsuitbreiding eener Europesche mogendheid in onze onmiddelijke nabuurschap — alleen zouden wij eenige meerdere onrust gevoelen, zoo Frankrijk ons op die wijze bekroop — in de Hollanders zien wij alleenlijk een mededinger in handel, doch niet in eenig staatkundig opzigt. Alleenlijk bevalt het ons niet de Nederlanders in hunne pogingen tot gezagsuitbreiding zoo digt op onze hielen te zien komen. In hen zien wij slechts een volk, dat zich alleen met handel bemoeit, zonder iets hoogers te beoogen, want, zoo er eenigen grond mogt zijn dat Engeland „een natie van winkeliers" genoemd wordt, dan kan evenzeer of met nog meer regt Nederland met den naam van „een winkelierend volk" worden bestempeld. Ongelukkig echter voor hunne naburen voeren zij slechts handel volgens strengbehoudende beginselen. 't Is waar, zij maken goede zaken, doch zij dulden er geene mededinging in.

Het Monopoliestelsel schijnt inderdaad het eenigste doel en strekking te zijn van het gouvernement der Nederlandsch-Indische bezittingen, en het is niet zonder reden, dat de bewoners van Pinang en Singapore de vestiging der Nederlanders in de verschillende staten van Sumatra's Oostkust als nadeelig aanmerken voor den uitgebreiden Britschen handel, welke thans in die streken wordt gedreven.

De *Pinang Gazette* weidt in een alles behalve aangename stemming uit over het streven der Hollanders en verzekert, dat deze staten onafhankelijk dienen te blijven, zoo Pinang haar handelsgewigt wil behouden. Dit mag ten opzigte van Pinang het geval zijn; doch bij een gezet en onpartijdig onderzoek van het traktaat tusschen Engeland en Nederland te Londen in 1824 gesloten, kunnen wij geene bepalingen vinden, welke ons het minste regt geven, om de aktuele handelingen van het Nederlandsch Gouvernement in Sumatra te beletten. Het is eene waarheid, dat wij vóór dit jaar (1824) traktaten hadden met de koningen van Atchin en Siak als ook overeenkomsten met den sultan van Delhi en den radja van Langkat; doch welke voorregten die voor ons mogten opleveren, werden zij niettemin vrijwillig door ons opgegeven bij het traktaat met Nederland in 1824. Ter inlichting van hen, die het bedoelde traktaat zelf niet hebben gelezen, geven wij van de 17 artikelen, waaruit het bestaat, eene opgaaf van art. 9 en 12, daar deze meer direkt op de kwestie betrekking hebben:

„Art. 9. De Factorij van fort Marlborough en alle Engelsche bezittingen op het eiland Sumatra worden hierbij aan den Koning der Nederlanden afgestaan, en Z. M. de Koning van Groot-Brittannië verbindt zich daarbij dat geene Engelsche nederzetting op dat eiland zal gevestigd worden, noch dat eenig traktaat door het Britsch gouvernement zal worden gesloten met eenig inlandsch vorst, hoofd of staat in genoemd eiland."

„Art. 12. Z. M. de Koning der Nederlanden heft alle bestaan hebbende bezwaren op in de bezetting van het eiland Singapore door de onderdanen van Z. M. den Koning van Engeland. Daarentegen verbindt zich Zijne Britsche Majesteit, om geene Engelsche nederzettingen te vestigen op de Karimon eilanden of op die van Battam, Bintang, Linga, of op eenig eiland bezuiden Straat Singapore, noch ook zal eenig verbond worden gesloten door Engeland met de hoofden dezer eilanden."

Deze artikelen schijnen ons weinig twijfel te laten omtrent de regten van Nederland ten opzigte van zijn tegenwoordig streven; doch zoo er nog eene onzekerheid dienaangaande overbleef, zou de volgende paragraaf uit het appendix van het traktaat die geheel en al oplossen:

„Een verdrag in 1819 door Britsche agenten met den Koning van Atchin gesloten, is onvereenigbaar met art. 3 van het traktaat (1824). De Engelsche gevolmagtigden nemen derhalve aan, dat het verdrag met Atchin zoo spoedig mogelijk zal gewijzigd worden in eene bloote overeenkomst omtrent het welwillend toelaten van Britsche vaartuigen en onderdanen in de haven van Atchin. Doch daar enkele artikelen van het traktaat bevorderlijk voor de algemeene belangen zullen zijn der in deze zeeën gevestigde Europeanen, vertrouwen zij, Engelsche gevolmagtigden, dat het Nederlandsch gouvernement zoodanige maatregelen zal nemen, als zullen kunnen strekken ter voorziening in de daarin uitgedrukte bedoelingen. Ook vertrouwen zij, dat geene maatregelen in het nadeel van den Koning van Atchin mogen worden genomen door den nieuwen bezitter van het fort Marlborough."

De aangelegenheid van Atchin nu is de eenige, waarop wij met eenigen grond zouden kunnen terugkomen in het opperen van enkele bezwaren ten opzigte van de huidige pogingen der Nederlanders. De algeheele strekking van het traktaat zal nimmer voldoening aan ons Engelschen verschaffen. Hoe men er vroeger over moge gedacht hebben, thans schijnt het ons toe ter eener zijde veel te vrijgevig te zijn. Al wat wij er mede gewonnen hebben is slechts het bezit van Malakka en het regt van bescherming over het Maleische schier-eiland. Daarvoor hebben wij Benkoelen opgegeven, en elk ander regt van bezit wat wij op Sumatra zouden mogen hebben of, zoo als het traktaat zelf zegt: „*Elk ander eiland bezuiden straat Singapore.*"

Twee artikelen bestaan er echter in het traktaat, ten gevolge waarvan wij misschien een eisch tot interventie zouden kunnen doen, daar waar de Hollanders eenige belemmeringen in den weg zouden kunnen leggen aan den inlandschen handel der plaatsen, die zij onder hun gezag brengen.

„Art. 3. De hooge kontrakterende partijen verbinden zich, dat geen hunner eenig traktaat met eenige inlandsche mogendheid in deze zeeën zal sluiten, waarin óf voorbedachtelijk, óf ten gevolge van differentiële regten, de handel des anderen zal worden uitgesloten met zoodanigen inlandschen staat. En dat, zoo eenig artikel van die strekking mogt bestaan in een of ander traktaat der beide partijen, dit zal komen te vervallen door de bepalingen van het tegenwoordig traktaat."

Art 4. Hunne Britsche en Nederlandsche Majesteiten verbinden zich om stipte orders te geven zoowel aan hunne Civiele en Militaire autoriteiten, als aan hunne oorlogschepen om den vrijen handel te eerbiedigen, welke bedoeld is bij art. 2 en 3 en in geen geval den vrijen toegang der Inlandsche handelaren te belemmeren in eenige der havens van de twee genoemde mogendheden, of die der onderdanen der twee kontrakterende mogendheden in eenige der inlandsche havenplaatsen".

Deze bepalingen zijn echter niet overklaar en duidelijk, en kunnen bezwaarlijk vergeleken worden met die, welke wij eerst hebben opgenoemd. Alle bemerkingen derhalve, die men op het tegenwoordig drijven der Hollanders zou kunnen maken, komen te laat. Wij mogen het betreuren, dat ons Gouvernement in 1824 zoo vrijgevig was, doch wij kunnen bezwaarlijk tegen onze naburen opkomen, omdat zij zoo veel mogelijk partij trekken van de hun verleende koncessie.

SCHEEPSBERIGTEN.

Straat Sunda doorgezeild.

DATUM		VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN.		NAAR.
October	3	Engelsch	Thomas Drijden	Joseph Brown	Shanghae		Londen
〃	—	Amerikaansch	Magenta	D. Janvrin	Foochow	25 Aug.	New-York
〃	4	Engelsch	B. L. Harrimon	Buseling	Shields	10 Junij	Shanghae
〃	—	Nederlandsch	Burgemeester Hoffman	T. D. de Wit	Rotterdam	17 〃	Batavia

Aangekomen schepen te Batavia.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS	VAN		AGENTEN.
October	4	Nederlandsch	bark	Henriette	J. van Loenen	Soerabaija	29 Sept.	Haager & Schuurman.
〃	—	Ned. Indisch	〃	Naim Balgijer	Sech Baoeseer	Samarang	30 〃	Coulster.
〃	—	〃	brik	Risgel Gair	Sech Bahasoan	Beliling	28 〃	Buijs, Jacobsen & Co.
〃	5	Nederlandsch	bark	Corn. Wernard Eduard	J. Bakker	Patjitan	24 〃	Metz., Wilmans, Ruys & Co.
〃	—	Ned. Indisch	stooms.	Palembang Packet	J. F. Scheel	Telok Betong	30 〃	Buijs, Jacobsen & Co.
〃	—	Engelsch	bark	Falcon	R. Osullevan	Manila	19 Aug.	Martin, Dyce & Co.
〃	6	Nederlandsch	schip	Kosmopoliet	J. Bouten	Samarang	3 Oct.	B. Kopersmit & Co.
〃	—	〃	bark	Alcor	F. J. van Oppen	〃	— 〃	J. Cezard & Co.
〃	7	〃	schip	Anna Digna	C. Ouman	Amsterdam	23 Junij	B. Kopersmit & Co.
〃	—	〃	〃	Burgemeester Hoffman	F. C. D. de Wit	Rotterdam	11 〃	van Ommeren, Rueb & Co.
〃	—	〃	bark	Jacobus Martinus	F. Meppelder	Simonsbaai	27 Aug.	J. Cezard & Co.
〃	—	Ned. Indisch	stooms.	Prins van Oranje	J. van Zandwijk	Padang	1 Oct.	W. Cores de Vries.
〃	—	〃	brik	Tartar	Lim Kiangkong	Pecalongan	4 〃	Gezagvoerder.

Vertrokken schepen van Batavia.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR.
October	5	Nederlandsch	bark	Herman de Ruijter	J. Oelhoorn	Nederland
〃	—	〃	〃	West Kapelle	A. B. Crucq	〃
〃	—	〃	schip	India	C. Vonck	Soer. en Pasoeroean
〃	—	Ned. Indisch	bark	Fathoor Rachmam	Sech Banama	Muntok
〃				Anoear Salim	Said bin Hoesin	〃
〃	—	〃	brik	IJoeserin	Said Segaf	Palembang
〃	—	〃	schoen.	Hong-An	Damiesa	Indramaijo
〃	—	Fransch	schip	Nizam	M. H. Guion	Samarang
〃	—	Engelsch	brik	Carl	W. Beveridge	Australie
〃	6	Ned. Indisch	stooms.	Palembang Packet	J. F. Scheel	Cheribon
〃				Koningin der Nederlanden.	E. Lewis	Samarang
〃	7	〃	〃	Macasser	J. C. Bierings	〃 Soer., en de Molukkos
〃	—	〃	〃	Dassoon	J. A. Velders	Koerst om de Oost
〃	—	Gouv	〃			
〃	—	Engelsch	bark	William Simpson	D. Napier	Engeland
〃	—	Amerikaansch	schip	Crystal Palace	P. Johnson	Soer. en Pasoeroean
〃	8	Z. M.	stooms.	Montrado	kapt. luit. t/z. Moeth	Koerst om de Noord
〃	—	Ned. Indisch	〃	Palembang	M. H. Munnich	Borneo Westk.

In lading liggende schepen te Batavia.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	bark	Ceres	L. Demmers		J. Cezard & Co.
〃	schip	Jedo	F. van Rossen	Sam. en Soerabaija	〃
〃	bark	Batavia	Pfeiffer	Nederland	Landberg, Bezoet de Bie & Co.
〃	schip	Johanna Maria Christina*	Gorter	Wijnkoopersbaai	Paine, Stricker & Co.
〃	bark	Baltimore	G. H. Brukke		B. Kopersmit & Co.
〃	〃	Walcheren	D. H. van der Heijde	Nederland via Tagal	G. Buijn & Co.
〃	schip	Vooruit	Kool	Soerabaija	van Ommeren, Rueb & Co.
〃		Ternate	Cars	Samarang	〃
〃	bark	Cornelia Hendrika*	J. J. Swart	Soerabaija	Metzendorff, Wilmans, Ruys & Co.
〃	〃	Jhr. Mr. v. de Wal v. Puttershoek	Lammerts	Soerabaija	J. F. van Leeuwen & Co.
〃	〃	Henriette	J. van Loenen	Amsterdam	Haager en Schuurman
Ned. Indisch	schoen.	Sala Sala*	Tan Tjoan	Joana en Samarang	Coulster.
〃	bark	Skandaria*	Varkevisser	Soerabaija	〃
〃	schoen.	Sa-Adah*	Moh. IJoesoep	Soerabaija	〃
〃	bark	Fathal Hair*	Sech Bahasoan	Samarang	〃
〃	〃	Alnoer*	Sech Marzoekie	Samarang	〃
〃	brik	Kim Hiapkie	Kwee Kiatjeng	Samarang	〃
〃	〃	Kim Tekhoat*	Kwee Joelong	Palembang	〃
〃	bark	Naim Balgijer*	Sech Baoseer		〃
〃	schip	Maria Henriette*	J. Winter	Samarang	B. Kopersmit & Co.
〃	bark	Jenoer*	Said Aloei		P. Landberg & Zoon.
〃	〃	Djielanie*	Moh. bin Alie	Banka	Buijs, Jacobsen & Co.
〃	〃	Fathool Nazar*	Abdulla Assegaf		〃
〃	brik	Alrachmanie*	Mohamat Seman		〃
〃	bark	Inggoan*	Tjiong Kanghien	Indramaijo	〃
〃	brik	Risgel Gair*	Moh. Osman		〃
Fransch	schip	Vellore*	S. Dedier		J. Cezard & Co.
〃	〃	Spahis*	Coigneaud		Maintz & Co.

De particuliere schepen zijn aangeduid met een *

Aangekomen schepen te Samarang.

DATUM.		VLAG.		NAM DER SCH.	GEZAGV.	VAN	DATUM
Sept.	24	N. I.	bark	Djoed. Barie	Said Assegaf.	Tagal	22 Sept.
〃	25	Frans.	schip	Indépendant	Laborij	Singapore	9 〃
〃	26	N. I.	brik	Norfolk	Said Motahar	Pontianak	22 Aug.
〃	27	〃	schip	Sara Eleonora	Reisiger	Batavia	20 Sept.
〃	30	Ned.	bark	Maria Adriana.	van der Held.	Cheribon	28 〃
〃	—	〃	schip	Staat. v. Ewijck	de Winter	〃	28 〃
〃	—	N. I.	bark	Fathool Manan.	Alkaterie	Indramaijoe	26 〃
〃	—	〃	stoom b	Macassar	Bierings	Soerabaija	29 〃
〃	—	〃	bark	K. Liong Goan.	Oewie Sjoan.	Riouw	2 〃
〃	—	〃	stoom b	Oenarang	Kramer	Batavia	29 〃
Oct.	1	〃	schip	Fatah. Mobarak	Machmoot	Boender	24 〃
〃	—	〃	bark	Atiatool Barie.	Said Alijdroos	Grissee	24 〃
〃	—	〃	schoen.	Mar. Catharina.	Boeij. Tenga	Padang	30 Aug.
〃	—	Ned.	bark	Drie Gezusters.	Fisscher	Batavia	25 Sept.
〃	2	N. I.	brik	Djainoea	Abd. Rachim.	Balie	20 〃
〃	—	Siam.	schip	Kiem Sin Soen.	Tan Pioe	Sumanap	22 〃

Vertrokken schepen van Samarang.

DATUM.		VLAG.		NAM. DER SCH.	GEZAGV.	NAAR
Sept.	27	N. I.	bark	Alnoer	Sech Marzoekie	Batavia
〃	—	〃	brik	Justina	Drehfahl	Indramaijoe
〃	28	〃	schoen.	Koentool Maas	Tjoen Tjong Foek.	Tagal
〃	—	〃	〃	Mariana	Amat Srang	〃
〃	29	〃	bark	Padamaran	Tan Ing Pan	Riouw
〃	—	Ned.	〃	West Kapelle	Crucq	Nederland
Oct.	1	Frans.	〃	Indépendant	Laborij	Batavia
〃	—	N. I.	stooms.	Macassar	Bierings	〃
〃	2	〃	stoom b	Oenarang	Kramer	Soerabaija
〃	—	〃	bark	Naim Balgijer	Sech Baoeseer	Batavia

In lading liggende schepen te Samarang.

VLAG.		NAM. DER SCHEP.	GEZAGV.	BESTEMM.
Engelsch	schip	Ladij Egidia	Cunny	Nederland
Nederlandsch	〃	Kosmopoliet	Bouten	〃
〃	bark	Adriana Petronella	van der Velde	〃
〃	〃	CommercieCompagnie	Bruker	〃
〃	〃	Lewe van Neijesteijn	Borchers	〃
〃	〃	Almelo	Tjebbes	〃
Engelsch	〃	Maid of the Tijne	Reid	〃
〃	〃	Graham	Mc. Neur	〃
Nederlandsch	schip	Princes Amalia	v. R. v. Alkemade	〃
Engelsch	〃	Majestic	Jones	Batavia
Nederlandsch	〃	Staatsraad van Ewijk	de Winter	Nederland
〃	bark	Maria Adriania	v. d. Held	〃
〃	〃	Drie Gezusters	Fischer	〃

Aangekomen schepen te Soerabaija.

DATUM.		VLAG.		NAM. DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Sept.	26	N. I.	bark	Banda Balhair	Sech Daheima	Samarang
〃	—	〃	〃	Madnaira	Maimin	Belileng
〃	—	〃	〃	Hing Aan	Achmat	Balie
〃	—	〃	〃	Atiatool Barie	Said Segaf	Boeleleng
〃	—	〃	stooms.	Padang	Conteron	Samarang
〃	29	Ned.	bark	Jacoba	Swart	Batavia
〃	—	N. I.	〃	Rachmanie	Marzoek Osman.	Eiland
〃	30	〃	〃	Dennek B. Toedjoe.	Intje Lanang	Samarang

Vertrokken schepen van Soerabaija.

DATUM.		VLAG.		NAM. DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Sept.	25	N. I.	bark	Alfulck	Sech Baradja	Grissee
〃	—	〃	〃	Katroonnida	Sarief Angkawie.	Grissee.
〃	26	Ned.	〃	Hendrika	Bus	Pasoeroean.
〃	—	N. I.	〃	Boesrool Karim	Said Hoemaman.	Sumanap
〃	27	〃	stooms.	Padang	Couteron	Banjermass.
〃	28	〃	bark	Taslim	Said Alhabassij.	Batavia
〃	—	〃	〃	L'Esperance	Paulus	Makasser
〃	—	〃	〃	Zein	Sech Badjardana.	Boender
〃	29	〃	stooms.	Makasser	Bierings	Samarang.
〃	—	Ned.	bark	Henriette	van Loenen	Batavia
〃	30	N. I.	schoen.	L'Union	Schuit	Grissee.
〃	—	Ned.	〃	Robertus Hendrikus.	Milder	Samarang.
〃	—	N. I.	〃	Ardjoeno	Sariedjo	Balie
Oct.	1	〃	〃	Hoatsing	Ong Banping	Banjermass.
〃	—	〃	〃	Ing Goan	Pa Aloewie	Balie

In lading liggende schepen te Soerabaija.

VLAG.		NAM. DER SCHEPEN.	GEZAGV.	BESTEMM.
Nederlandsch	bark	Piet. Schoenmakers.	v. Varelen	Nederland
〃	〃	Colombine	Malbranc	
Zweedsch	〃	Augusta	Westenberg	Nederland
Nederlandsch	〃	Dyonisia en Chr.	B. v. d. Sprenkel.	〃
〃	〃	Bilderdijk	Victor	〃
〃	〃	Helena	Dil	
〃	〃	Admiraal Tromp	v. Tubergen	
〃	〃	Peking	Kroese	Nederland
〃	〃	Staatr. v. d. Hoeven.	Heijmeriks	〃
〃	〃	Jan Daniel	Zweede	
〃	〃	Trijntje Fenna	Abbink	Batavia
Engelsch	〃	Atlantie	John Tarras	
Nederlandsch	〃	Regina Maris	Onweband	Nederland
〃	〃	Pasaroeang	Straatman	〃
〃	〃	Goede Verwachting.	Hellenius	〃

Aangekomen schepen te Pasoeroean.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCH.	GEZAGV.	VAN.
Sept.	27	Ned.	schip	Hendrika	Bus	Soerabaija.

Vertrokken schepen van Pasoeroean.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCH.	GEZAGV.	NAAR.
Sept.	25	Ned.	schip	Henrietta Maria	Tjebbes	Nederland.

In lading liggende schepen te Pasoeroean.

VLAG.		NAMEN DER SCHEP.	GEZAGV.	BESTEMM.
Nederlandsch	schip	Sophia Kon. d. Ned.	Klein	Nederland.
〃	〃	Emelie	Bruijnseels	〃
〃	〃	Hendrika	Bus	〃
Engelsch	〃	Star of the North	Queen	〃
〃	〃	Three Bells	Simpson	〃
Nederlandsch	〃	Maria Glover	Hughes	〃

Aangekomen.

CHERIBON. 1 Oct. N. I. schoen. *Koentool Mas*, Tjoen Tjongfoek, v. Tagal. — 2 Frans. schip *Alphonse N. Cezard*, Le Bozee, v. Batavia; N. I. schoen. *Indramaijoe*, Tan Tjinghiong, v. Palembang.
INDRAMAIJOE. 29 Sept. N. I. bark *Tjangoan*, Sie Ikhim, v. Cheribon; do. do. *Justina*, Drehfahl, v. Sam.; do. schip *Nederland Indie*, v. Essen, v. Cher. — 1 Oct. Ned. bark *Quartet*, Mulder, v. Batavia.
GRISSEE. 26 Sept. N. I. bark *Kattroon Nieda*, Sarief Angkawie, v. Soerabaija; do. schip *Alfulck*, Sech Baradja, v. do. — 27 do. do. *Ammana Tulbarie*, Sech Smeer, v. Sam. — 29 do. schoen. *Sarie Grissee*, Ko Boenling, v. Rembang.
PROBOLINGO. 22 Sept. Ned. bark *A. R. Falck*, v. Duijvenbooden, v. Soer. — 28 do. schip *President v. Rijckevorsel*, Vermeij, v. do.
PATJITAN. 22 Sept. N. I. bark *Javaan*, Sobels, v. Sumanap.
TJILATJAP. 19 Sept. Ned. bark *Twee Cornelissen*, Kreije, v. Batavia. — 24 N. I. do. *Waterloo*, Paulino, v. Sumanap.
TERNATE. 9 Aug. Ned. bark *Emelie*, Bruijnseels, N. Z. Wales. — 25 N. I. schoen. *Virgo*, Djapar, Nieuw Guinea. — 4 Sept. do. st. *Makasser*, Bierings, v. Amboina.
BANDA. 28 Aug. N. I. st. *Makasser*, Bierings, v. Timor Dehli.
MENADO. 2 Aug. Spaans. brik *Cometa*, de Obin, v. Ternate. — 15 do. do. *Generaal Martinis*, Goijenichia, v. do. — 4 Sept. Z. M. st. *Re'eh*, jh. Bowier, v. Gorontalo. — 7 N. I. do. *Makasser*, Bierings, v. Ternate.
PADANG. 6 Sept. Z. M. st. *Bromo*, kapt. lt. t/z. Brutel de la Riviére, v. Bat. — 17 N. I. bark *Johanna Elisabeth*, Worthington, v. Grissee. — 18 do. do. *Comba Torida*, Sech Bagraf, v. Soer. — 22 do. do. *Christina Maria*, Sie Bandjar, v. Natal; Ned. do. *Constance*, T. Sipkes, v. Amst.

Vertrokken.

CHERIBON. 1 Oct. Ned. schip *Johanna Maria*, Wilhelmie, n. Samarang; N. I. bark *Kim Tikhoat*, Kwee Geelong, n. Batavia.
GRISSEE. 27 Sept. N. I. schoen. *Bachrool Mueloek Paksa Negrie*, Moht. Kasim, n. Sumanap.
SUMANAP. 23 Sept. Siam bark *Kim Simsoen*, Tan Pioe, n. Samarang.
PATJITAN. 18 Sept. Ned. schip *Cornelis Wernard Eduard*, Bakker, n. Soer.
TERNATE. 4 Aug. Z. M. st. *Reteh*, lt. t/z. 1e kl. Bowier, n. Menado. — 6 Spaans. brik *Cometa*, Lawoano de Obin, n. do. — 9 do. do. *Generaal Martinis*, Albino Goijenichia, n. do. — 12 N. I. schoen. *Carolina*, Lie Tjonglong, n. Sangiers. — 18 do. do. *Ester Helena*, Kota, n. Mak. — 25 do. do. *Nasoeroel Hair*, Moht. Tahier, n. Soela. — 28 do. do. *Virgo*, Djapar, n. Kema. — 31 do. bark *Pictura*, Leonhardt, n. Bima. — 4 Sept. do. do. *Emelie*, Bruijnseels, n. Pasoeroean. — 6 do. st. *Makasser*, Bierings, n. Menado.
BANDA. 9 Aug. N. I. brik *Henriette*, Gerrits, n. Soer.; do. do. *Alida Maria*, v. d. Beek, n. Keij. — 30 do. st. *Makasser*, Bierings, n. Ambon.
PADANG. 1 Sept. N. I. schoen. *Maria Catharina*, Boijong Tenga, n. Samarang; do. bark *Anis Balhair*, Sech Salman, n. Bat. — 9 Z. M. korvet *Pallas*, kapt. lt. t/z. v. Gogh, n. Bat. — 13 Ned. fregat *Noach*, Wierikx, n. Ned. — 15 do. bark *Paul Johan*, Kooij, n. do. — 16 Z. M. st. *Bromo*, kapt. lt. t/z. de la Rivière, n. Atsjin. — 23 N. I. bark *Samuel*, Oort, n. Natal.

Bevrachting der Ned. Handelmaatschappij.

15 AUGUSTUS 1862. — 5 SCHEPEN.

SCHEEPSNAMEN.	Gemeten Lasten.	LAATST BEVRACHT voor de N.H.M. binnengekomen:
VOOR AMSTERDAM.		
Senior. — Swart	311	14 Junij 1859.
Koning Willem II. — v. Eyk Menkman	383	28 Sept. 1859.
VOOR ROTTERDAM.		
Remigius Adolphus, ex Admiraal v. Kinsbergen. — Forbes Browning	396	15 Mei 1859.
VOOR SCHIEDAM.		
Karel August. — Meermans, v. Rotterdam	136	4 Januarij 1860.
VOOR MIDDELBURG.		
Baron van Heemstra. — Nepperus	400	Nieuw, te water gel. 1 Maart 1862.

Veilingen van schepen en scheepsparten.

1862.		Gebouwd. Anno:	Gemeten Lasten.
	Te Dordrecht.		
30 Aug.	Jan van Hoorn. — Borghorst	1841	306
	Te Rotterdam.		
2 Sept.	Nieuw Lekkerland. — Verdoes	1842	359
— 〃	Amerika. — v. d. Meulen	1851	158
	Te Amsterdam.		
8 Sept.	Prins Hendrik. — Verloop	1838	201
— 〃	Catharina Geertruida. — Mos	1854	146

Het schip Josepha Louisa, kapt. A. Muysson, in veiling gekocht door de reeders 't Hoen, Hudig & Co. te Rotterdam, is thans genaamd Maria Louisa Antoinetta.

Het schip Metalen Kruis, kapt. Zuurdeeg, in veiling gekocht door de reeders H. H. Engels & Co., te Antwerpen, zal genaamd worden Jean Breydel.

HANDELSBERIGTEN.

TE AMSTERDAM EN ROTTERDAM.

VAN 9 TOT 23 AUGUSTUS 1862.

(*Slot.*)

SPECERIJEN. De veiling, door de N.H.M. den 21 Augustus te Rotterdam gehouden, liep aldus af:

				Cents.
			Notenmuscaat.	
1059	Vaten	No.	1. gewone eerste soort	63 à —
890	〃	〃	2. vrij grof van stuk, enkele gestoken	55 〃 —
166	〃	〃	3. goed van stuk, gerimpeld en gest.	38 〃 —
247	〃	〃	4. vrij grof van stuk, doorl. gestoken	28 〃 —
			Foelie.	
204	〃		Lr. D. redelijk blank, vrij grof.	63 〃 —
285	〃	〃	E. redelijk grof, iets ros	58 〃 —
14	〃		Gruis en Stof	46 〃 —
			Kruidnagelen.	
300	〃	No.	2. goede tweede soort	23 〃 —
			Java Kaneel.	
120	Fard.	No.	2. fijn van hout, goed v. kleur en smaak	75 〃 78
1857	〃	〃	3. goed v. kleur en hout, redelijk v. smaak	62 〃 66
20	〃	〃	4. grover v. hout, redel. v. kleur en smaak	60 〃 62
9	Balen		gruis	61 〃 —
			Zwarte Peper.	
1250	Balen	No.	1. 45/48 Ned. ℔ goede kwaliteit	22½ à 23
3017	〃	〃	2. 45/48 〃 〃 do. do.	22½ à 23
1016	〃	〃	3. 47/48 〃 〃 do. do.	22½ à 23
888	〃		Separaat	21½ 〃 29
			Japansche Soya.	
486	Kisten,		à 36 Kruikjes, goede kwaliteit	37 〃 39

Niettegenstaande de zeer groote voorraden Notenmuscaat, Foelie en Kruidnagelen, op Cedullen aanwezig, en de betrekkelijk geringe afleveringen van die artikelen, vonden ook de thans aangeboden partijen koopers, doch ditmaal, wat de Noten aanbetreft, tot prijzen, welke in een tijdvak van 28 jaren niet gekend zijn.

Van de te Amst., in veiling op 8 Augustus aangeboden partijen Gember werden:

110	Kisten mooije kwaliteit	tot	70 cs.	verkocht.
265	〃 〃 〃	〃	75 〃	opgehouden.
70	〃 〃 〃	〃	59 〃	verkocht.
10	〃 〃 〃	〃	45 〃	〃
180	〃 〃 〃	〃	55 〃	opgehouden.
40	〃 Mandarijn zeer mooi	〃	109 en 110 cs.	verkocht.

en 4 Chow-Chow opgehouden.

Te Rotterdam werden 375 bn. ordinair ligt en goed ligt Sumatra Peper, ex Minister Pahud, tot geheimen prijs verkocht.

VERFWAREN. Indigo. De kooplust is zeer beperkt en zijn er geeen afdoeningen te vermelden. Alle partijen, die bij partticulieren werden aangevoerd, zijn aan de markt, maar de koopers houden zich geheel terug.

Cochenille. Zonder handel.

Sapanhout. Een klein partijtje heeft van boord tot matigen prijs koopers gevonden.

Kadranghout gaat steeds in prijs terug en is moeijelijk te verkoopen.

Kurkama. Zonder handel.

O. I. Salpeter. Onveranderd.

DROOGERIJEN. Van Camphor werden ta Rotterdam 25 Tobs Japansche tot 195 cs. verkocht. Door de N.H.M. zullen op 3 Sept. te Rotterdam 461 Tobs Japansche (350 Picols) geveild worden.

Cubeben met iets meer vraag.

Gom damar blyft zeer lusteloos.

Gom elastiek zonder omgang, nominaal in waarde.

Rad. Rhabarber hooger.

Terra Catechu en Japonica beduidend in waarde gestegen.

Was, voor Japansche blijft vraag bestaan.

Bindrotting coulant te verkoopen.

Schildpad en Paarlmoerschelpen onveranderd.

De N.H.M. verkocht te Rotterdam op 21 Augustus in veiling: 59 Fleschen Java Kaneel olie tot *f* 11 pr. $\frac{1}{10}$ Kilo; 20 Kisten Notenzeep 1a soort tot *f* 4½ en 19 do. do. 2a. soort tot *f* 4,05 en *f* 4,10 pr. ½ Ko.

ARAK. Tot geheim gebleven prijzen werden te Amst. 50/2 Leggers ex Electra en te Rotterdam 25/1 en 50/2 do. ex Krimpen aan de Lek, beide partijen in Mei l.l. aangevoerd, afgedaan.

In de prijzen is geene verandering op te geven.

MARKTPRIJZEN.

Te Batavia, den 7 October 1862.

BENAMING DER GOEDEREN.	PRIJZEN. VAN	PRIJZEN. TOT	AANMERKINGEN.
Arak Batavia........ Per legg.	50.—	55.—	verkoopen.
Cassia Vera			niet aan de markt.
Cochenille			Idem.
Cubeben........ Per pic.		65.—	verkoopen.
Foelie N°. 1 Benkoelsche	25.—		nominaal.
Gom Elastiek........ Per pic.	84.—		levendige vraag.
〃 Benzoin	22.—	22.75	verkoopen.
〃 Dammar........ Per pic.	21.50		〃
Gutta Percha			niets op de pl. veel vraag.
Huiden, Koe	3.—		na gewigt.
Buffel........ Per stuk.	3.—	4.50	met vraag.
Indigo	4.75		voor 1e kwal. te Sam. afg.
Japan Boomwas	35.—		nominaal.
Kampher. Japan per Balie	95.—		niets voorhanden.
Klapper Olie	22.—	28.—	verk. voor cons.
Koffij, Java	40.—	41.—	kleine afdoeningen.
Padang			zonder voorraad.
Koper, Japansch	62.50		afgedaan.
Kruidnagelen........ Per pic.			nominaal.
Notenmuscaat No. 1	50.—	60.—	zonder handel.
Peper, zwarte	17.—	17,25	laatste afdoennig.
〃 witte	32.—		〃
Rotting, Banjermassing		11.—	met afdoeningen.
Padang		8.—	〃
Rijst, Indramaijoe met zakken			zonder afdoeningen.
〃 Witte Batavia 1e kwalit.	205.—	210.—	verkoopen en levendige
〃 〃 〃 2e 〃	165.—	175.—	vraag.
〃 Carga	135.—	150.—	niets aan de markt.
〃 Padang			
Sandelhout	7.—		nominaal.
Sapanhout Manila in Enterp.	3.50		verkoopen.
〃 Bima........ Per pic.	3 75		zonder vraag.
Suiker No. 16	14.50	15.—	met afdoeningen.
Tabakbladeren			niet aan de markt.
Tamarinde	6.—		geen omzettingen.
Was	180.—		grif te verkoopen.
Tin, Billiton	85.—		weinig aanvoer.

Wisselkoers.

Op Holland 6/m. dato pari à 100½ partikulieren.
〃 〃 〃 99% 〃 het Gouvernement.
〃 Londen 〃 Zigt 11.60 @ *f* 11.50 per £ afgedaan.
〃 China *f* 2.74 per dollar nominaal.
〃 Singapore *f* 2.69 @ *f* 2.71 per dollar afgedaan.
〃 Calcutta *f* 117 per 100 Cs. Rs.
〃 Spetien. Sovereins *f* 12,60. Engelsche. Australische *f* 12,55.
Ducaten *f* 6.90 oude.
〃 *f* 5.75 nieuwe.
Mex. Dollars *f* 2,74.
Dubloenen roode *f* 38.—.
〃 geele *f* 40.—.
Tien gulden stukken *f* 10.25.
Chineesch goud in staven *f* 41.— aangeboden.
〃 〃 in bladen *f* 44.—.

Te Samarang, den 2 October 1862.

Koffij, *f* 40.— per picol.
Suiker *f* 15.— per 〃 voor No. 16 gebod. in krand., *f* 14.75 in zakk. geb.
Indigo *f* 4.75 voor prima qualiteit per Amst. ℔ afwijkende soorten zonder (vraag.
Koehuiden, *f* 57— à *f* 58— per kodie.
Buffelhuiden, *f* 50.— per kodie.
Staart Peper *f* 65.— geboden, ontbreekt.
Rijst Ordinair wit, *f* 200.— à 220.— } per koijangs à 28 pik. zonder
〃 carga, 〃 160.— à 190.— } zakken.
Klapper Olie, *f* 23.—
Katjang 〃 〃 20.—
Rotting, *f* 9.— à *f* 10.— per picol.
Kadjang Matten, *f* 9.— per 100 stuks.
Wisselkoers op Holland pari à 100½%.

Te Soerabaya, 1 October 1862.

Arak ℘ legg. *f* 55,— @ *f* 60.— Nom.	Rotting ℘ pic. *f* 8.— @ *f* 9.—
Cassia. Vera ℘ pic. Ontbreekt.	Rijst, witte ℘ koij. *f* 240. *f* @ 300.—
Huiden, Koe ℘ pic. *f* 35.— @ *f* 40.—	〃 Carga ℘ koij. *f* 200. *f* @ 280.—
〃 Buffel ℘ pic. *f* 17.— @ *f* 18.—	Sapanhout ℘ pic. *f* 3.— @ *f* 4.—
Koffij, Java ℘ pic. *f* 40.— nominaal	Suiker No. 16 ℘ pic. *f* 15.—
〃 West Ind. ber. *f* 42.— idem.	Tabaksbladeren ℘ pic.
Kurkema ℘ pic.	Tamarinde ℘ pic.
Lange Peper ℘ pic. *f* 10.— @ *f* 12.—	Wisselkoers op Ned. 99½ à 100%.

Te Padang, den 26 September 1862.

Invoer Artikelen.

Madapollams, Holl.	vijf kwart	*f* 6.25	à *f* 6.50	
〃 〃	zes 〃	〃 7.50	〃 〃 7.75	
〃 〃	zeven 〃	〃 8.—	〃 〃 8.50	
〃 〃	acht 〃	〃 8.75	〃 〃 9.25	
Shirtings, witte	vijf 〃	〃 9.25	〃 〃 9.50	
〃 〃 〃	vijf hf. 〃	〃 10.25	〃 〃 10.50	
〃 〃 〃	zes 〃	〃 11.50	〃 〃 11.75	
Calicots 〃	vijf 〃	〃 5.50	〃 〃 5.60	
〃 〃	zes 〃	〃 7.25	〃 〃 7.30	afgedaan.
〃 〃	zeven 〃	〃 7.75	〃 〃 8.—	niet ter markt.
〃 〃	acht 〃	〃 8.75	〃 〃 9.—	
Shirtings, ruwe 〃	vijf 〃	〃 8.50	〃 〃 8.60	
〃 〃 〃	vijf hl. 〃	〃 8.75	〃 〃 9.—	
〃 〃 〃	zes 〃	〃 10.—	〃 〃 10.25	
Drillings, 〃 〃	vier 〃	〃 8.25	〃 〃 8.50	nöminaal.
Rood Katoen 〃	vijf 〃	〃 12.50	〃 〃 ——	stil.
〃 〃 〃	zes 〃	〃 14.—	〃 〃 ——	weinig vraag.
Bladkoper, holl.		〃 120.—	〃 〃 ——	
Lood, (plat)		〃 23.—	〃 〃 ——	
Staal (Zweedsch)		〃 11.50	〃 〃 11.75	lusteloos.
IJzer 〃		〃 13.—	〃 〃 ——	zonder vraag
〃 (Engelsch)		〃 7.—	〃 〃 ——	moeijel. te verk.

Uitvoer Artikelen.

Bindrotting *f* 5.— à *f* 5.75	Koffij *f*
Guta pertja 〃 50 〃 〃 85.—	
Gom Elastiek 〃 80.— 〃 〃 83.—	Kassia 〃 14.75 *f* 15.— geringe omzet.
Gom dammar 〃 20.— 〃 〃 21.—	Foelie 〃 verlaten
	Notenmusc. *f* 23.— *f* —— in dop *f* 40 geschild
Huiden, Buffel 〃 2.75 〃 〃 3.—	
〃 Koe 〃 3.— 〃 〃 3.25	Natte Indigo *f* 4.50 *f* 5.—
	Sago-meel *f* 7.— *f* —— nom.
Peper, zwarte 〃 15.— *f* 15.50	Paarl-sago 〃 9.— 〃 9.25
Rijst 〃 4.25 〃 ——	

Wisselkoers.

Op Holland. 99¼ à 99½% voor aankomst der boot.
Spaansche Matten pilaar. *f* 2.80
Idem idem andere *f* 2.70.

AFLOOP der op 28 Sept. ll. gehouden Gouvernements Koffij Veiling te Padang, bestaande uit 40,000 pikols 1e en 5,000 picols 2e Soort.

KOOPERS.

1ste Soort.

Paine, Stricker & co	19,600	picols	à *f* 42,34
Dummler & Co	3,000	〃	〃 〃 41,87
Purvis & Co	1,600	〃	〃 〃 42,55
P. van Overzee & Co	6,200	〃	〃 〃 42,39
Factorij	9,600	〃	〃 〃 42,45
	40.000	〃	*f* 42,35

2de Soort.

Lie Saaij	picols	800	〃 〃 23,45.
Lie Goë	〃	200	〃 〃 20,—
Purvis & Co	〃	200	〃 〃 21,05.
Paine, Stricker & Co	〃	1,200	〃 〃 21,11.
Dümmler & Co	〃	1,000	〃 〃 21,80.
P. van Overzee & Co	〃	1,600	〃 〃 22,02.5
		5,000	à *f* 21,87

AAN- EN UITVOER, langs den grooten postweg te *Samarang* van producten, van den 25sten September tot en met den 1sden October 1862,

PRODUCTEN.	VERVOERD IN	AANVOER. Gouv.	AANVOER. Partic.	UITVOER. Gouv.	UITVOER. Partic.
Koffij	pikols	1828	2645	—	—
Indigo	kisten	—	24	—	—
Suiker	krandjt.	—	1844	—	—
Zout	pikols	—	—	716	—
Rijst	〃	—	—	—	158
Tabak	mand	—	3820	—	—
Gambier	pikols	—	—	—	308
Olie (klapper)	〃	—	196	—	

Opgave van de onder Ultimo Sept. 1862 in 's Lands Pakhuizen te Samarang aangevoerde, afgeleverde en voorradige Gouvernements KOFFIJ en SUIKER.

OMSCHRIJVING.	UIT WELKE RESIDENTIEN. *Samarang* pik.	kt.	*Japara* pik.	kr.	*Kadoe* pik.	kt.	*Djocjocarta* pik.	kt.
Kofij-Oogst 1862.								
Ingel. tot Ult. Aug.	47,736	75	1,784	43	37,038	70	141	54
Aangevoerd in Sept.	8,324	72	1,729	61	2,322	32	86	93
Te zamen	56,061	47	3,514	04	39,361	02	228	47
Afgel. tot Ult. Sept.	15,906	00	3,500	00	21,381	00	〃	〃
Rest. op Ult. Sept.	40,155	47	14	04	17,381	02	228	47
Suiker-Oogst 1862								
Ingel. tot Ult. Aug.	19,915	06	36,314	24	〃	〃	〃	〃
Aangevoerd in Sept.	10,808	31	24,022	59	〃	〃	〃	〃
Te zamen	30,723	37	60,336	83	〃	〃	〃	〃
Afgel. tot Ult. Sept.	7,083	72	15,941	86	〃	〃	〃	〃
Rest. op Ult. Sept.	23,639	65	44,394	97	〃	〃	〃	〃

AAN- EN UITVOER TE BATAVIA.

VAN DEN 1 TOT DEN 4 OCTOBER 1862.

Aanvoer.

Van Nederland per Ned. bark *Jhr. Mr. v. d. Wal v. Puttershoek*, gez. Lammerts, agt. J. F. van Leeuwen en co.

60 kn. eetwaren, 6 do. schilderijen, 1 kt. sigaren kokers, 11 kn. kramerijen, *Leon en Reiss.*
11 kn. passementen, 2 do. kramerijen, 10 do. slaghoedjes, 5 do. naalden, 24 do. manufact., *Pandel en Stiehaus.*
3 kn. sigaren, *Metzendorff, Wilmans, Ruys en co.*
75 vn. beenzwart, 30 kn. opium, 32 do. gedr. katoen, *N. H. M.*
100 vs. spijkers, *C. Bahre en G. Kinder.*
40 kn. papier, 57 coll. manufact., *J. Cezard en co.*
21 coll. manufact., 2 pianos, *Niederer en co.*
60 pullen patent olie, 45 vn. spijkers, 1 vt. kramerijen, 1 kt. ijzerwerk, ...
2 kn. schrijfbehoeften, 35 do. manufact., 100 vs. boter, *Schimmelpenninck en co.*
3 kn. boeken, *Lange en co.*
300 vs. boter, *Langberg, Bezoet de Bie en co.*
100 vs. boter, 1 kt. stalen pennen, 11 vn. zink, 56 kn. ...., *Order.*
100 vs. boter, *Engelhard en co.*
17 coll. manufact., 4 vn. lampen, 2 kn. kramerijen, *H. en A. Straus.*
1 kt. hoeden, 5 kn. manufact., *van Ommeren, Rueb en co.*
1 kt. manufact., *Maintz en co.*
6 vs. boter, *Specht Grijp.*
100 vs. boter, 30 ks. kaas, *W. Cores de Vries.*
16 kn. zaagmessen, *Gouvernement.*
12 potten boter, *Steitz.*
3 kn. kant. behoeften, 2 do. bordnurwol, 2 do. papier, 6 do. kramerijen, 14 kn. pleetwerk, 10 do. bn. en kn. manufact., 35 do. modewaren, 100 md. min water, *Gumprich en Strauss.*
1 kt. diversen, *Menu.*
34 kn. glaswerk, 1000 keld. genever, *B. van Leeuwen en co.*
21 kn. glaswerk, *Aganoer.*
2 kn. sigaren, *Lammertz.*
14 kn. ...., 300 keld. genever, 17 vs. spijkers, 350 coll. manufact., *J. F. van Leeuwen en co.*
144 hammen, 180 ks. cognac, 1 kt. zijden goederen, 10 kn. lucifers, 42 coll. en 2 kn. ijzerwerk, 1 kt. zakdoeken, 7 kn. zeildoeken, 158 do. geweren, 3 kn. aardewerk, 1 kt. band, 1 do. flanel, 6 coll. basculen, 1 kt. wasdoek, 5 kn. kramerijen, *Hagedorn, Plump en co.*
25 vs. zwt. verf, 4 do. menie, 16 do. zink en 15 do. lood wit, 25 keld. lijnolie, 17 kn. provisien, 10 kn. wijn, 1 kt. speelgoed, 1 do. sigaren, 1 do. crenolines, 1 baaltje en 1 kt. manufact., 12 kn. ...., 3 do. schoenen, 50 md. min. water, 100/4 ankers en 7 kn. groentens, 1 vt. blikken, 6 keld. zuren, 1 kistje blikwerk, 2 schalen, 2 dommekrachten, 330 blokken, 100 keld. genever, 100 ks. cognac, 3 kn. en 5 vs. worst, 5 do. saucijs, 1 kt. manufact., 50 kn. bier. 50 hammen, *Gezagvoerder.*

Voor Soerabaija.

100 vs. boter, 27 kn. manufact., 1 kistje ...., een partij steenkolen, *J. F. van Leeuwen en co.*
1 kt. medicijnen, 1 do. schilderijen, 2 kn. boeken, 4 do. kramerijen, *E. Ten Brink en co.*
1 kt. manufact., 1 vaatje glaswerk, *W. Cores de Vries.*
250 vs. boter, 150 keld. genever, *Order.*
1 kt. boeken, *Anemaet en co.*

Uitvoer.

Naar Nederland via Sam. en Soerabaija per Ned. bark *Tagal*, gez. Knaap, agt. B. Kopersmit en co.

190 kn. en 71 coll. manufact., 6462 stav. ijzer, 1 kt. diversen, 100 coll. gouv. goederen, *Aan boord gebleven lading v. Nederland.*

Voor Nederland.

350 pic. tin, 299 do. thee, 80 do. rotting, *N. H. M.*

Naar Engeland per Eng. schip *William Simpson*, gez. Napier, agt. Martin, Dyce en co.

90 pic. sap. hout, uit entrep., *C. Bahre en G. Kinder.*
5495 pic. rijst, 82 do. rotting, 1048 do. suiker, 330 do. zwt. peper, 150 do. gomdammer, 310 do. gomelastiek, 270 ps. buffelhuiden, *Martin, Dyce en co.*
2 kn. porcelein, *Aan boord gebleven lading.*

Naar Nederland via Soerabaija per Ned. schip *van Galen*, gez. Brandligt, agt. Busing, Schröder en co.

1 kt. spiegels, *Aan boord gebleven lading van Nederland.*
9 kn. batiks, 18 do. manufact., uit entrep., 1 kt. kaens, *Arnold en Zonen.*
1 vat. porcelein, 8 vn. wijn, *Platon en co.*
7 kn. manufact., 4 do. diversen, uit entrep., *J. F. van Leeuwen en co.*
32 kn. manufact., uit entrep., 3 do. gev. katoen, *Martin, Dyce en co.*
1393 pic. rijst, *Maclaine, Watson en co.*
25000 ps. koffij-zakken, *N. H. M.*

Voor Nederland.

125 pic. rotting, 350 do. tin, *N. H. M.*

AANGEBRAGTE REGALEN te Batavia,

DEN 1 TOT 7 OCTOBER 1862.

Van Nederland per Jonkhr. Mr. *v. d. Wal van Puttershoek*,

1 kistje gem. N. M. L. adres Norman Mac Liod Luit. t/z. 2de klasse aan boord van Z. M. stoomschip de Linge te Batavia.
1 kistje gem. No. 599.
1 kistje gem. M No. 1¼ Batavia.
1 kistje gem. M No. 2¼ Soerabaija.
1 kistje gem. M No. 3¼ Samarang.
1 kistje gem. M No. 4½ Padang.

Van Nederland per *President Plate*,

1 kistje S. Chabot.
2 kistjes gem. P P.

Van elk in deze Courant voorkomend artikel, dat geen bloote nieuwstijding of aankondiging bevat, stelt zich verantwoordelijk voor de wet
H. M. VAN DORP.

SNELPERSDRUK VAN H. M. VAN DORP, BATAVIA.